БЕЛАРУСКАЯ МАЛАДЗЕЖНАЯ ГАЗЕТА

ЧЫРВОНАЯ ЧЗ ЗМЕНА

12 лістапада 1994 г.
Субота
№ 121 (13838)
Кошт у розніцу 40 рублёў
Выдаецца з 1921 года

Малюе Віктар ДУБОВІК

Кур'ер "ЧЗ"

Больш чым 150 тысяч аўтамабіляў маркі "ГАЗ" ужо калясіць па дарогах Беларусі. Гэта дзве трэці аўтапарка рэспублікі. А хутка на нашых трасах з'явіцца яшчэ адна газаўская навінка — аўтамабіль ГАЗ-33021 "ГАЗель" грузападымальнасцю 1,5 тоны, прэзентацыю якога ў беларускай сталіцы правяло акцыянернае таварыства "БелГАЗаўтасервіс". "ГАЗель" зможа выконваць многія задачы: санітарнага і рэанімацыйнага аўтамабіля, фермерскага грузавіка, халадзільніка на калёсах, мікрааўтобуса: будзе вырабляцца каля дваццаці мадыфікацый гэтай аўтамашыны.

Фота Генадзя СЯМЁНАВА.

РЭСПУБЛІКА ЖАБРАКОЎ

Паводле звестак Дзяржкамстата рэспублікі, самая высокая сярэднемесячная заработная плата ў верасні бягучага года была ў работнікаў будаўнічых арганізацый — 152368 рублёў, прычым, па гэтым паказчыку будаўнікі прыкметна абагналі ўсе астатнія катэгорыі працуючых.

Самай нізкай аказалася заработная плата работнікаў сацыяльнага забеспячэння — 61809 рублёў. Як заўсёды ў аўтсайдэрах апынуліся работнікі мастацтва, культуры, аховы здароўя.

Дарэчы, больш як пяць мільёнаў чалавек маюць даходы ніжэй за пражытачны мінімум. Гэта значыць, што больш як палова ўсіх жыхароў рэспублікі жывуць за рысай беднасці.

ШТО НАША ЖЫЦЦЁ?

За восем месяцаў гэтага года ў рэспубліцы скончыў самагубствам 2231 чалавек.

У параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года колькасць суіцыдаў узрасла амаль на 8 працэнтаў. Найбольшая колькасць самазабойстваў зафіксавана ў Мінскай і Віцебскай абласцях. Гэтыя ж вобласці лідзіруюць і па колькасці забойстваў. Дарэчы, па ўласнай волі звесці рахункі з жыццём жадаючых намнога больш, чым тых, хто пакінуў гэты свет па волі злачынцаў. Так, за аналагічны перыяд бягучага года ў рэспубліцы забіта 699 чалавек.

БЕЛІНФАРМ.

СТУЖКА ПАМЯЦІ

У гады Вялікай Айчыннай у Татарыі было сфарміравана некалькі дывізій, якія ўдзельнічалі ў баях на тэрыторыі Дубровенскага і Аршанскага раёнаў. Да 50-годдзя Перамогі група студэнтаў Казанскага універсітэта стварае тэлефільм, прысвечаны воінам-татарам.

Студэнты пабывалі на Дубровеншчыне і Аршаншчыне, сустрэліся са сведкамі баёў. Фільм раскажа пра тое, як беларусы ўшаноўваюць памяць сыноў Татарыі.

Ісак КОГАН.

КАЛІ МАЕШ РАЦЫЮ...

Калі ў цябе на агародзе ёсць "Раса", неабавязкова бегчы да суседа, каб падзяліцца апошнімі навінамі. Гавары, і сусед цябе пачуе, вядома, калі ён таксама мае рацыю... "Раса"— комплекс пераносных радыёстанцый, распрацаваны фірмай "Лёс", што ў пасёлку Барань Віцебскай вобласці.

Сістэмы радыёсувязі калектыўнага карыстання плануецца заснаваць у Оршы і Віцебску, устанавіўшы дыспетчарскую сувязь з персанальным выклікам у Оршы, Барані, Талачыне, Дуброўна і Балабасава...

Уладзімір МІХНО.

ДАКРАНУЦЦА ДА ГІСТОРЫІ

Ва Ушацкай цэнтральнай раённай бібліятэцы адкрылася кніжная выстава "Помнікі нашай мінуўшчыны".

Раздзел "Літаратура старажытнага часу" знаёміць з матэрыяламі аб кнігадрукаванні, са старажытнымі кнігамі. А ў раздзеле "Матэрыяльная і духоўная культура беларусаў" можна ўбачыць колішнія абрусы, вышываныя ручнікі, сурвэткі, гліняныя гарлачы, качалкі.

Уладзімір МІХНО.

ЛІСТАПАДАЎСКАЯ РОК-ІМПРЭЗА

У палацы Белсаўпрофа адбыўся канцэрт-прэзентацыя новых музычных праграм вядомых беларускіх рок-гуртоў, "Новае неба, "Палац", "Зарціпо" і "Крама".

Утульная зала будынка была цалкам запоўнена. Гэта і зразумела, бо такія імпрэзы па-ранейшаму рэдкасць у сталіцы рэспублікі. На сённяшні дзень у Мінску няма ніводнага пастаянна дзеючага рок-клуба.

Спонсарам мерапрыемства выступіла фірма "Дайнова".

Уладзімір СТАРАСЦЕНКА.

ГАЗ З АДХОДАЎ

Салігорская навукова-вытворчая фірма "Грэйп" распрацавала ўстаноўку, якая дае магчымасць атрымаць экалагічна чыстыя ўгнаенні і газ для бытавога і прамысловага выкарыстання.

Пры дапамозе ўстаноўкі атрымаць усё гэта можна... з адходаў жывёлагадоўлі.

Вячаслаў ІШЧАНКА.

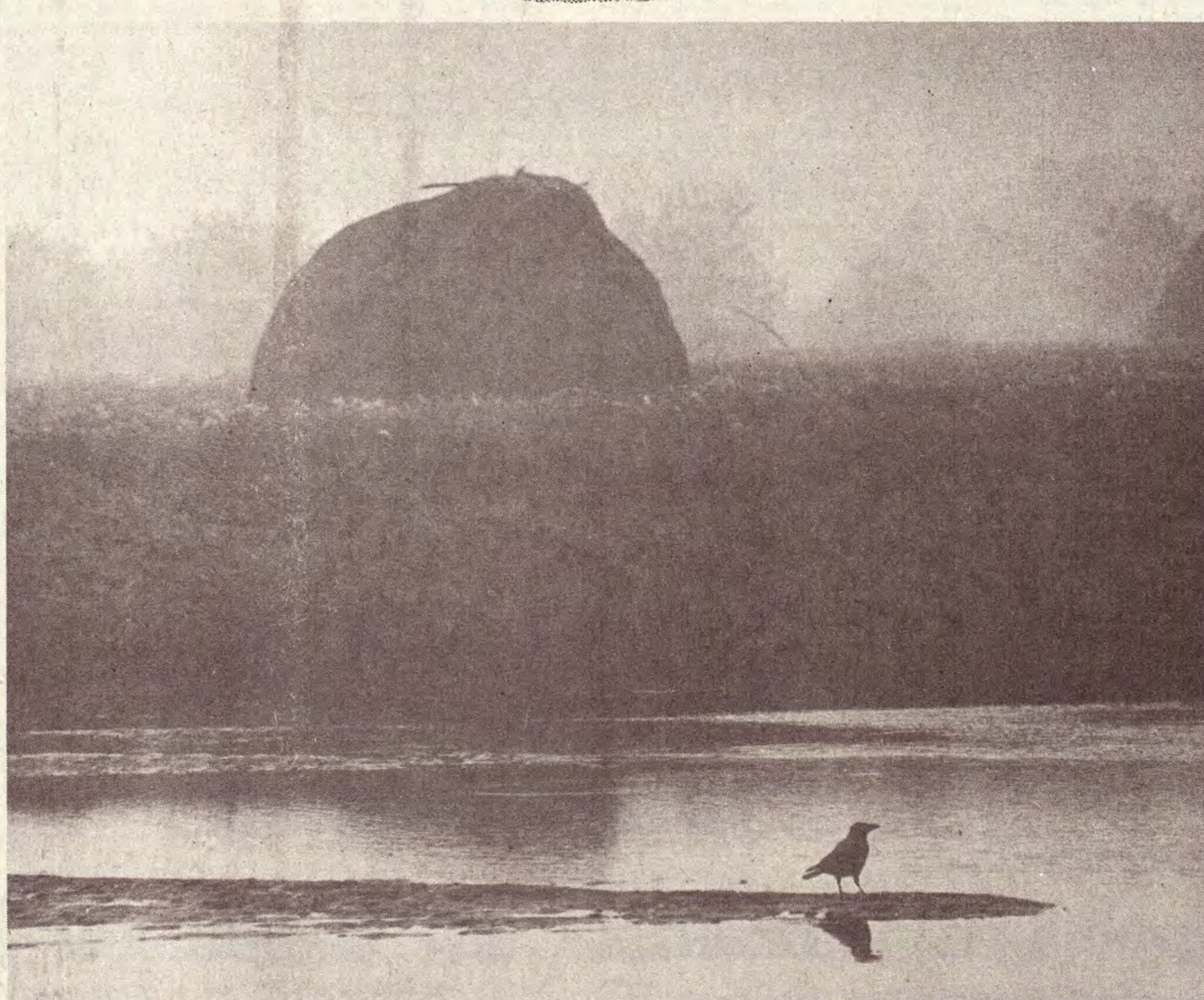
"ВАЙНА" Ў САЎГАСЕ

У саўгасе "Рудакова" Віцебскага раёна сёлетняй восенню дружыннікі разам з участковым вялі сапраўдную вайну з раскрадальнікамі дзяржаўнай маёмасці.

Бывала, за дзень затрымлівалі па 30—40 зладзеяў. Агародніны канфіскавана больш як на чатыры мільёны рублёў, узбуджана шаснаццаць крымінальных спраў.

Курсы валют на 11 лістапада:

	Даляр ЗША		Ням. марка	
	Скупка	Продаж	Скупка	Продаж
"Комплекс"	6800	7080	4493	4637
"Алімп"	6860	7040	4484	4662
"Дукат"	6850	7100	4500	4750

Фотаэцюд Сяргея БРУШКО.

ВЕСТКІ З ПАРЛАМЕНТА

ЗАПРАШЭННЕ НА ПОДЫУМ, або Сціплае абаянне асобы

Па ўсёй верагоднасці, калі на Савецкай, 11 не адбудзецца экстраардынарных падзей, у агляднай будучыні кожны прэтэндэнт на чырвонае парламенцкае крэсла стане сам клапаціцца пра свой палітычны імідж. ВС абмяркоўвае змяненні і дапаўненні ў Закон "Аб выбарах народных дэпутатаў Рэспублікі Беларусь" і пакуль у Авальнай зале прэваліруе "кансерватыўны" падыход да выбарчага заканадаўства.

У аснову Закона аб выбарах пакладзены мажарытарны прынцып.

Не выклікала сумненняў і напярэдадні дзён "страсцей на выбарах", што галоўнае пытанне менавіта ў канцэпцыі заканадаўства. Так і сталася. Да канцэптуальных змяненняў частка дэпутацкага корпуса рухалася здалёк і невыпадкова. Найбольш прагматычныя парламентарыі, калі не ўвайшлі ў Авальную залу з партыйнымі білетамі, прынамсі, паспелі ўтварыць уласныя партыі або папоўніць сваімі прозвішчамі самыя розныя партыйныя спісы. Слушнымі падаюцца аргументы аб утварэнні пры змешанай выбарчай сістэме сталічнага парламента (пункт гледжання прыхільнікаў мажарытарнага прынцыпу). Сапраўды, партыйныя спісы склалі б у асноўным мінскія функцыянеры-інтэлектуалы. Заслугоўвае ўвагі і іншая аргументацыя: заблытванне выбаршчыкаў, якім прапануюць прагаласаваць за невядомых людзей, адарванасць дэпутатаў ад мясцовай канкрэтыкі, знікненне ці аслабленне фактару сувязі "дэпутат—акруга", урэшце, пошукі лёгкіх шляхоў у заканадаўчы сход. Між тым, падобныя заўвагі наўрад ці ўспрымаюцца апанентамі. Сутнасць не ў тым, што пасіў "мажарытарыстаў" таксама вялікі. Напрыклад, чаму не паўплывае на якасць заканатворчай работы адсутнасць у ВС прадстаўнікоў дробных партый эліты, або рэгіянальныя інтарэсы не "заслоняць" агульнадзяржаўныя? За кароткі тэрмін Беларусь займела дзесяткі па-банапартысцку настроеных палітыкаў. Дарэчы, пры любым зыходзе выбараў у парламент, пры любой сістэме іх правядзення новыя "партыйцы" не застануцца ў цені. Партыі будуць функцыяніраваць, аднекуль фінансавацца, "ценявыя кабінеты" працягнуць свае пасяджэнні. І ўсё ж захаванне мажарытарнай выбарчай сістэмы — дарагое здавальненне не толькі для партый, а і для асоб.

Колькі слоў аб паартыкульным абмеркаванні. Яно праходзіла напружана, бо "па-за кадрам" пастаянна прысутнічала асноўная дылема: якім стане канчатковы выбар дэпутатаў у адносінах сістэмы. У чацвер у "розным" С.Шушкевіч паспрабаваў зноў аргументаваць неабходнасць прыняцця змешанай канцэпцыі, прывёўшы шэраг довадаў у яе падтрымку. На думку экс-спікера, адзіны "мінус" у мажарытарна-прапарцыянальнай сістэме ў тым, што ў новы склад парламента ўвойдуць прадстаўнікі сталічнай эліты. Аднак станоўчых фактараў значна болей. Па досыць красамоўнай рэакцыі прэзідыума было бачна, што погляды Шушкевіча не падзяляюцца. Пры паартыкульным разглядзе дакумента ўнесена значная колькасць паправак. Нагадаем, што дзевяць артыкулаў былі прыняты на папярэдняй сесіі, прычым у другім чытанні. Для змены канцэпцыі ў прынцыпе патрабавалася галасаванне,каб скасаваць раней прынятыя артыкулы. Аднак парламентарыі пайшлі іншым шляхам. З трыбуны сесіі У.Лeўчык зачытваў паартыкульныя папраўкі, адказваў на пытанні, потым адбывалася галасаванне. Галоўны аргумент старшыні Камісіі: падмена мажарытарнай сістэмы не суадносіцца з 68-м артыкулам Канстытуцыі.

Учора з раніцы на трыбуне ВС зноў быў старшыня галаўной па выбарчаму закону Камісіі У.Леўчык. Ішло абмеркаванне артыкулаў, адпраўленых на дапрацоўку. Яно працягнулася і на дзённым пасяджэнні. Не знайшоўшы паразумення, у прыватнасці, у пытанні аб паўторных выбарах, дэпутаты вырашылі перапыніць спрэчкі. Такім чынам, законапраект будзе разглядацца далей на наступным пленарным пасяджэнні 29 лістапада. "Броўнаўскі рух" у парламенце і па-за яго сценамі працягнецца. Між тым, пад заслону ўчарашняга пасяджэння (дэпутаты вырашылі раней працаваць да 14 гадзін) у Авальнай зале рэзка павысілася палітычная тэмпература. Д.Булахаў прапанаваў разгледзець змяненні і дапаўненні ў Закон аб Канстытуцыйным судзе. Зразумела, з нагоды вядомага рашэння ад 9 лістапада аб узбуджэнні справы аб адпаведнасці з Канстытуцыяй Закона ад 6 лістапада 1994 г. "Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь "Аб мясцовым самакіраванні і мясцовай гаспадарцы ў Рэспубліцы Беларусь". Грымнуў магутны парламенцкі хор. З.Пазьняк, С.Шушкевіч, У.Заблоцкі, С.Навумчык і многія іншыя дэпутаты рэзка крытыкавалі дзеянні прэзідэнцкай каманды. Гучалі і рэдкія галасы "ў абарону". Усе сталі сведкамі пралога новага супрацьстаяння галін улады, у эпіцэнтры — прэзідэнцкая вертыкаль. Напрыканцы бура эмоцый сцішылася і прапанова Д.Булахава ўсё ж была ўключана ў парадак дня. Але пакуль да яе разгляду дойдзе чарга, ніхто не скажа, якія неспадзяванкі чакаюць грамадства.

Якаў ЯСЭПКІН.

БЛІЦ-ІНТЭРВ'Ю

АДНА АКРУГА — АДЗІН ДЭПУТАТ

У чацвер Вярхоўны Савет прагаласаваў за мажарытарную выбарчую сістэму. Мы звярнуліся да некалькіх дэпутатаў з просьбай адказаць на пытанне, як яны ставяцца да гэтага рашэння.

Міхаіл Казючыц, намеснік старшыні Камісіі па дзяржаўнаму будаўніцтву:

— Асабіста я галасаваў за мажарытарную сістэму. Вядома, сутнасць яе ў тым, што ад адной выбарчай акругі будзе выбраны адзін дэпутат. Кандыдатаў можа быць прапанавана некалькі і партыямі, і грамадскімі арганізацыямі, працоўнымі навучальнымі калектывамі, воінскімі часцямі. Я думаю, што пры такім падыходзе не будзе асфальтавых мінскіх выбараў, бо ўсе асноўныя палітычныя партыі пераважна сканцэнтраваны ў Мінску.

Лявон Баршчэўскі (БНФ):

— Увогуле для Беларускага народнага фронту, калі б ён думаў толькі пра сябе, не мае прынцыповага значэння, якая будзе выбарчая сістэма. Бо БНФ усё роўна зможа мець дастаткова моцную фракцыю ў будучым парламенце пры любым варыянце. Але, калі думаць пра інтарэсы ўсёй дзяржавы, то вельмі важна, каб у Вярхоўным Савеце можна было б сфарміраваць нейкую большасць. Сённяшні Вярхоўны Савет, як бы яго ні клялі і ганілі, мае цвёрдую большасць. Дзякуючы гэтаму прыняты сотні законаў — добрых ці дрэнных. Калі ж здарыцца так, што прыйдзе з паўтары сотні незалежных дэпутатаў, а астатнія будуць уваходзіць у нейкія буйныя фракцыі, то ўявіце сабе, як цяжка будзе прымаць законы ці ўвогуле вырашаць якіясьці пытанні. Я думаю, што памыляецца прэзідэнт, калі думае, што яму выгадна мець слабы Вярхоўны Савет (менавіта Аляксандр Лукашэнка вельмі жорстка настойваў на мажарытарнай сістэме). Магчыма, ён разлічваў, што на нейкім этапе парламент дапаможа прэзідэнту ўзяць частку адказнасці на сябе замест яго. Але ж Вярхоўны Савет будзе бяздзейны і ўся адказнасць ляжа на прэзідэнта.

Лявон Дзейка (Беларуская сацыял-дэмакратычная грамада):

— Наша фракцыя падтрымлівала выбарчую сістэму, пры якой бы палова дэпутатаў выбіралася па выбарчых акругах, а палова — па партыйных спісах. Аднак Вярхоўны Савет зноў жа дзейнічаў у накірунку непавагі прынятай ім жа самім Канстытуцыі. Ён і зараз адмовіў у магчымасці грамадскім аб'яднанням (а іх у нас на Беларусі даволі шмат) вылучаць кандыдатаў у Вярхоўны Савет нават па тэрытарыяльных акругах.

Мне здаецца, калі выбары адбудуцца вясной наступнага года, то жыццё пакажае: перамогуць людзі пад тымі лозунгамі, пад якімі ішоў да выбараў сённяшні прэзідэнт. І хаця яны актуальныя, але барацьба з карупцыяй засталася толькі ў дэкларацыі, навядзенне парадку таксама. Я баюся, што пры мажарытарнай сістэме ў кожнай акрузе пераможуць людзі, якія больш ці менш паспяхова выкарыстаюць вопыт спадара Лукашэнкі ў час яго прэзідэнцкай кампаніі. Гэта тым больш верагодна ў нашы часы, калі насельніцтва знаходзіцца ў вельмі прыгнечаным стане, блізкім да адчаю. Значна змяншаюцца шанцы прыйсці ў будучы Вярхоўны Савет у тых кандыдатаў, якія мысляць канцэптуальна па-дзяржаўнаму.

Вольга ШАЎКО.

ДЗЕВЯТАЕ НЕБА

"Суперчэннэл" — "Уорлднэт" — "Еўраньюс"

Дзяжурныя па выпуску перакладчык Ларыса ДУДАРУК, Людміла КАХАВЕЦ, рэдактар Наталля ВАЛАКІДА.

ПАГРОЗА КЛІНТАНА

Біл Клінтан патрабуе адкрыць агонь па баснійскіх мусульманах.

Прэзідэнт заявіў, што калі ААН не падтрымае гэта патрабаванне, ЗША самі ўвядуць амерыканскія войскі на тэрыторыю Босніі.

ГЕРМАНІЯ БЕЗ "ЧОРНЫХ ПЛЯМ"

У Германіі працягваюцца святкаванні, прысвечаныя 5-годдзю падзення Берлінскай сцяны.

Немцы ўшанавалі таксама памяць загінуўшых яўрэяў. 10 лістапада 1938 года Гітлер выдаў указ аб яўрэйскіх арыштах. Да мемарыяльнага месца ўскладзены вянкі і кветкі. У выступленнях немцаў было падкрэслена, што Германія не дапусціць больш такіх "чорных плям" у сваёй гісторыі.

ФРАНЦЫЯ СУПРАЦЬ УМЯШАННЯ

Прэм'ер-міністр Францыі сустрэўся з генеральным сакратаром НАТО.

Цэнтральным пытаннем сустрэчы стала абмеркаванне абстаноўкі ў Босніі. Францыя асуджае палітыку ЗША ў адносінах да былой Югаславіі і выступае супраць умяшання амерыканскіх войск у грамадзянскую вайну.

ДАГАВОР "ЗАПРАЦАВАЎ"

Кароль Іарданіі Садам Хусейн упершыню наведаў з афіцыйным візітам Ізраіль.

Хусейн сустрэўся з прэм'ер-міністрам Ізраіля Іцхакам Рабінам. На сустрэчы лідэры дзяржаў абмеркавалі нядаўна падпісаны мірны дагавор паміж сваімі краінамі.

ПАВЕДАМЛЕННІ, АТРЫМАНЫЯ ПА КАНАЛАХ СПАДАРОЖНІКАВАЙ СУВЯЗІ "ЧЫРВОНАЙ ЗМЕНЫ"

БІЗНЕС-КЛАС

ЦІ ЛЁГКА СТАЦЬ УЛАСНІКАМ?

Міжнароднай фінансавай карпарацыяй (МФК) праведзена апытанне ўладальнікаў і кіраўнікоў прадпрыемстваў былой камунальнай уласнасці Брэста і Гродна, прададзеных на аўкцыёнах. Мэта гэтага даследавання — вызначэнне вынікаў работы прыватызаваных аб'ектаў гандлю і грамадскага харчавання. У Брэсце на пытанні спецыяльнай ананімнай анкеты адказалі 58 працэнтаў рэспандэнтаў, у Гродна — 66,7 працэнта.

Як паказалі вынікі анкетавання, большасць новых уладальнікаў пачынае сваю дзейнасць з інвесціравання сродкаў па паляпшэнню і мадэрнізацыі знешняга выгляду прадпрыемстваў, замене абсталявання, афармленню інтэр'ераў і перапланіроўцы памяшканняў. Прычым, трэць прадпрыемстваў ажыццяўляла рамонтныя работы, не закрываючы апошнія, што не ўшчамляла інтарэсаў кліентаў і ўласных работнікаў.

Усе новыя ўласнікі ў адпаведнасці з дагаворам куплі-продажу захавалі рабочыя месцы, а 62,5 працэнта нават павялічылі іх колькасць. Пры гэтым 62,5 працэнта прадпрыемстваў павысілі зарплату, 26,7 працэнта пакінулі яе без змянення, а на 10 працэнтах прадпрыемстваў яна нават крыху зменшылася.

На думку больш як паловы рэспандэнтаў, інтэнсіўнасць працы са зменай уласнасці павялічылася. Павялічылася і колькасць прадпрыемстваў, якія працуюць з прыбыткам. Новыя ўладальнікі ўдзяляюць больш увагі аб'ёмам тавараабароту, расшырэнню асартыменту паслуг і ўзроўню абслугоўвання. І, нарэшце, (што вельмі актуальна) рост канкурэнцыі паміж прыватызаванымі прадпрыемствамі прымушае ўладальнікаў шукаць шляхі зніжэння цэн праз скарачэнне выдаткаў вытворчасці і гандлю.

Да ліку асноўных праблем, з якімі прыходзіцца сутыкацца новым уласнікам, былі аднесены высокія падаткі, недахоп ведаў па менеджменту і бізнесу, а таксама ўмяшанне з боку органаў мясцовай улады.

НА ЛЮБЫ ГУСТ І КОЛЕР

могуць выбраць пакупнікі мэблю і іншыя тавары народнага спажывання на міжнародным кірмашы, які адкрыўся ў Гомелі. Яго арганізатар — вытворчае аб'яднанне "Гомельдрэў" па праву лічыцца заканадаўцам моды ў сваёй галіне ў Беларусі. Яго прадукцыя карыстаецца попытам у краінах Заходняй Еўропы і Злучаных Штатах Амерыкі.

КАРТКІ – У ЖЫЦЦЁ

Новым плацёжным дакументам — пластыкавымі карткамі — хутка змогуць пахваліцца жыхары Наваполацка. Пластыкавыя карткі будуць абавязковыя пры разліках у магазінах горада і, вядома, паменшыцца нагрузка па "апрацоўцы" грашовай наяўнасці.

БЕЛІНФАРМ.

ПА – СУСЕДСКУ

Беларусь, як і ўсе былыя саюзныя рэспублікі, будуе ўласны шлях. На ім не пашкодзіць азірнуцца, прыгледзецца да вопыту суседзяў, якія яшчэ тры гады таму мелі прыкладна аднолькавую сітуацыю з намі. Што змянілася ў іх жыцці за гэты час, як нам пазбегнуць чужых памылак, а можа, наадварот, улічыць вопыт? "Чырвоная змена" прапануе вашай увазе артыкул пра Літву — перадрук з газеты "Известия"

ЛІТОЎСКІ ГАНДАЛЬ ПАЗІРАЕ НА ЗАХАД

Хоць агульны тавараабарот з Расіяй, асноўным гандлёвым партнёрам Літвы з краін СНД, у параўнанні з 1991 годам павялічыўся ў чатыры разы, гандлёвыя адносіны дзвюх краін, паводле сцвярджэнняў спецыялістаў з Міністэрства прамысловасці і гандлю, прыкметна пагоршыліся. Упершыню ў гэтым годзе найбольш бачна праявілася тэндэнцыя да рэзкага скарачэння аб'ёмаў гандлю. Адзначаны рост быў абумоўлены перш за ўсё велізарнай розніцай у цэнах, якая ў поўнай меры не адлюстроўвае сапраўднае становішча ў гандлі.

Паводле даных, якія прадаставілі "Известиям" у Міністэрстве прамысловасці і гандлю Літвы, Расія паступова страчвае пазіцыі галоўнага гандлёвага партнёра Літвы. Падобныя тэндэнцыі назіраюцца і ў гандлі з іншымі краінамі СНД. Так, калі па колькасці сумесных прадпрыемстваў Расія не саступае лідэрства (створана 989 СП), то па ўзроўню інвестыцый яна перабралася ўжо на чацвёртае месца і ў балансе Літвы па інвестыцыйных укладах займае зараз усяго 6,5 працэнта. У першым паўгоддзі гэтага года імпарт (каля 4,8 млрд.літаў) перавысіў літоўскі экспарт у Расію (3,5 млрд.літаў) больш чым на 1 млрд.літаў перш за ўсё за кошт актыўнага ўвозу мінеральна-энергетычнай сыравіны. У Літве самы хадавы тавар — нафта, угнаенні, дызельнае паліва. Паводле даных Літоўскага гандлёва-прамысловага ведамства, у структуры імпарту з Расіі менавіта нафта і мінеральныя ўгнаенні складаюць ільвіную долю — 76 працэнтаў. Каляровыя і чорныя металы — усяго 3 працэнты. У дадзеным выпадку Літва хутка пераарыентавалася на Украіну, іншыя краіны СНД, дзе існуе больш ільготны рэжым вывазу.

Трэба дакладна ўявіць сабе, што прычыны такога імклівага пагаршэння гандлёвых сувязей караняцца перш за ўсё ў дзеянні падвоенага мытнага тарыфу, уведзенага расійскім бокам, а таксама ў слабай эфектыўнасці дагавораў аб гандлі з краінамі СНД. Хаця з усімі, за выключэннем Туркменістана, вызначаны гандлёвы рэжым.

У прыватнасці, паміж Літвой і Расіяй не дзейнічае дагавор аб статусе найбольшай спрыяльнасці ў гандлі, падпісаны В.Чарнамырдзіным амаль год таму ў Вільнюсе. Расія патрабуе мяккага транзітнага рэжыму ў Калінінград у абмен на льготы ў гандлі. Паводле меркаванняў намесніка дырэктара дэпартамента замежнага гандлю Міністэрства прамысловасці і гандлю Р.Шагжды, з прычыны такой палітыкі Літва, з аднаго боку, нясе вялікія эканамічныя страты (церпяць банкруцтва прадпрыемствы, завязаныя на расійскай эканоміцы, расце беспрацоўе, не рэалізуюцца тавары, якія не карыстаюцца попытам на Захадзе, і г.д.). Але з другога боку — атрымлівае мацнейшы штуршок да пераарыентацыі свайго экспарту ў заходнім напрамку і рэзкаму паляпшэнню якасці сваёй вытворчасці (літоўскія мясныя вырабы ўжо заваёўваюць залатыя медалі на міжнародных выставах). У цяперашні час у Літве адбываецца хуткая структурная перабудова прамысловасці і гандлю, якая дае магчымасць зняць залежнасць ад гандлёвага партнёра.

ВЫВОЗІЦЬ З ЛІТВЫ ЛЯГЧЭЙ, УВОЗІЦЬ – ЦЯЖЭЙ

Такім чынам, паток літоўскіх тавараў у Расію і іншыя краіны СНД знікае. Яскравы прыклад: для экспарту добра вядомых літоўскіх тэлевізараў Расіяй устаноўлена 60-працэнтная мытная пошліна. Такім чынам, везці "Шыялісы" і "Таўрасы" ў Маскву робіцца справай вельмі нявыгаднай, хаця гэтыя тэлевізары з задавальненнем куплялі б у расійскіх гарадах і вёсках. Яны якасныя, танныя, даўгавечныя. Літва такіх перашкод не ставіць. Як адзначыў начальнік аддзела дагавораў Міністэрства прамысловасці і гандлю А.Мінейкіс, у Літве можна свабодна прадаваць і купляць тавары, заключаць здзелкі, вывозіць прадукцыю без усялякіх абмежаванняў з літоўскага боку. Выключэнне: гарбарная сыравіна (50 працэнтаў пошліна), неапрацаваная драўніна (20), лом каляровых і чорных металаў (15), чорны метал (5 працэнтаў). На астатнія тавары мытных забарон няма.

На ўвоз у Літву абмежаванні больш істотныя. Перш за ўсё прадпрымальнік павінен заплаціць падатак на дабаўленую вартасць, які складае ў Літве 18 працэнтаў, а таксама пошліну, памер якой залежыць ад віду тавару. Вось тарыфы на некаторыя асноўныя групы тавараў: мясныя вырабы — ад 20 да 25 працэнтаў, рыба — 10, збожжа — 10, цукар — 30, цэмент — 25, тканіны — ад 10 да 15 працэнтаў, дываны — 25, абутак — ад 5 да 15, аўтамабілі — 10 працэнтаў пошліны з улікам сямігадовага тэрміну выпуску. Драўніна, метал пошлінай не абкладаюцца. Тарыфы і астатнія тавары, менш перспектыўныя для ўвозу ў Літву, у асноўным не перавышаюць 5-працэнтнага рубяжа.

На ўсходніх граніцах Літвы, як правіла, чэргаў не бывае. Без доўгіх затрымак могуць следаваць і транзітныя грузы. А вось хто рызыкне адправіцца праз Літву ў Польшчу, таго на Лаздзійскай мытні могуць чакаць буйныя непрыемнасці ў выглядзе чэргаў, хабару, грубасці і т.п. Хабар, дарэчы, — самая хворая тэма для літоўскіх мытнікаў. Хабарнікаў у форме апошнім часам выяўляюць ці не штомесяц. Так што трэба быць гатовым да адкрытых і скрытых формаў шантажу на граніцы. Паводле крымінальнай хронікі, такса самая разнастайная: ад 100 да 1000 даляраў. І вышэй. Менш бяруць радзей: ніхто не хоча рызыкаваць прыбытковым месцам дзеля якіх-небудзь пяцідзесяці даляраў. Бяруць з усялякай нагоды: памылкі ў дакументах, няправільнае іх афармленне, перавышэнне колькасці грузу і г.д.

ЦЭНЫ, З ЯКІМІ МОЖНА ЖЫЦЬ

Паводле сведчанняў экспертаў з прамыслова-гандлёвага ведамства Літвы, узровень літоўскіх цэн на асноўныя віды тавараў і паслуг у цяперашні час мала адрозніваецца ад сусветных. Разам з тым Літва заваёўвае трывалую рэпутацыю "таннай" краіны. Найбольш наглядна гэта бачна ў параўнанні з балтыйскімі краінамі. Паводле даных літоўскага дэпартамента статыстыкі, у Літве самыя нізкія цэны ў 12-ці групах тавараў з 16-ці. Так, у Літве самыя танныя масла — 1,87 даляра ЗША (у Латвіі — 2,80, Эстоніі — 2,18), малако — 0,18 (Латвія — 0,37, Эстонія — 0,25), дзесятак яек — 0,38 (Латвія і Эстонія па 0,60), хлеб, бульба, каўбаса і д.п. Прыезджыя, ды й самі літоўцы, якія пабывалі за мяжой, ужо даўно зрабілі вывад, што той жа замежны тавар, асабліва вопратку, у Літве можна купіць танней, чым у краіне вытворчасці.

Заўважана, што шмат тавараў у Літве таннейшыя за аналагічныя, што прадаюцца ў Маскве. А.Мінейкіс прывёў адзін цікавы прыклад, калі ў Літве прыкладна на 1—1,5 тысячы даляраў танней, чым у Расіі, можна купіць новую "Ладу", прывезеную з-за мяжы. Літоўскія прадпрымальнікі ўмела карыстаюцца тым, што Расія прадае ВАЗаўскія аўтамабілі за мяжу па дэмпінгавых цэнах, толькі б не страціць рынак...

Рэпутацыю "таннай" краіны пацвярджае і ўзровень цэн у гасцініцах. Суткі пражывання ў гасцініцы сярэдняга класа ў аднамесным нумары, незалежна ад таго, іншаземец ты ці мясцовы жыхар, каштуюць ад 50 літаў (каля 12 даляраў) — вільнюская гасцініца "Гінтарас" да 150 літаў ("Турыстас"), ну а калі хто захоча пераначаваць у адным з лепшых сталічных гатэляў "Летува", то яму трэба будзе падрыхтаваць 280 літаў, ці 70 даляраў, за аднамесны нумар. Дарэчы, у Літве "ходзіць" толькі нацыянальная валюта, аднак па курсу 4 літы за 1 даляр заўсёды можна свабодна і без перашкод (літ — вельмі цвёрдая валюта) абмяняць грошы. Без абмежаванняў, дарэчы, можна ўвозіць і вывозіць у краіну і з краіны валюту.

Паабедаць у добрым вільнюскім рэстаране можна за 20 літаў. Паездка на таксі ў сярэднім будзе каштаваць у 10 літаў. Аднак у літоўскіх гарадах не трэба баяцца грамадскага транспарту, хоць яго мясцовыя жыхары лаюцца на чым свет стаіць. Не ведаюць яны сапраўднай маскоўскай ці пецярбургскай таўкатні. На аўтобусе ці тралейбусе можна за паўгадзіны дабрацца ў любую кропку Вільнюса.

Калі, крый Божа, прыезджы з СНД захварэе ў Літве, то плаціць за медыцынскае абслугоўванне яму не прыйдзецца. Праўда, пры ўмове, што ён не трапіць у прыватную клініку, дзе адно толькі абследаванне на эхаскопе каштуе каля 50 літаў.

І апошняе. Калі нехта думае, што ў Літве яму не адкажуць на рускай мове на пытанне "Как проехать в центр города?", адвярнуцца ці абзываюць "акупантам" ці якім-небудзь іншым чынам сапсуюць настрой на глебе нацыяналізму, то ён глыбока памыляецца. Даўно прыкмечана: у асноўнай масы літоўцаў варожасці да рускіх няма. Урэшце, дурняў хапае ўсюды, а гэта катэгорыя людзей, як вядома, не ведае нацыянальных граніц і адрозненняў.

Што тычыцца прадпрымальнікаў і дзелавых людзей, то для іх усе гэтыя праблемы не маюць ніякага значэння. Галоўнае — паспяхова і выгадна гандляваць адзін з адным. Пакуль жа гандаль з Расіяй і краінамі СНД мае тэндэнцыю да згортвання. Надта высокімі аказаліся эканамічныя і палітычныя бар'еры. І чым хутчэй іх пераадолеюць палітыкі — тым лягчэй уздыхнуць прадпрымальнікі. А ўслед за імі і ўсе мы.

Мікалай ЛАШКЕВІЧ.

ЭКСПЕРТЫЗА "ЧЗ"

НЕ ДАВЯРАЙЦЕ СЛЕПА ЯРЛЫКАМ

Наш рынак сёння літаральна наваднілі тавары з краін далёкага замежжа. Прычым, нярэдка надзвычай танныя, калі перавесці іх кошт на даляры. Вядома, напрыклад, што ў ЗША цыгарэты каштуюць ад аднаго даляра (даволі пасрэдныя) і вышэй. У нас жа ў кіёсках за 7 тысяч "зайцоў" (курс даляра да беларускага рубля ў пачатку лістапада) не прадаецца і самая дарагая марка цыгарэт. Усе — больш таннейшыя, пераважная большасць — значна ніжэй за даляр.

А разгадка тут простая. Большасць цыгарэт у імпартных упакоўках выраблялецца ў Санкт-Пецярбургу, дзе дзейнічае сумеснае прадпрыемства Newo-Rothmanz. Асвоілі таксама пецярбургскі рынак кампаніі Philip Morriz і R.J.Reynolds. Маскву, у сваю чаргу, "аблюбавалі" прадпрымальнікі з кампаніі "Брытыш амерыкэн табако". Яны падпісалі мемарандум з фабрыкай "Ява". Праўда, у адрозненне ад сваіх заходніх калег, якія аселі ў Санкт-Пецярбургу, будуць не толькі выраблярць у Расіі свае гатункі цыгарэт, але і маюць намер палепшыць якасць папулярных "Явы" і "Космасу". Сумесныя прадпрыемствы дзейнічаюць і ў Краснадары, іншых рэспубліках СНД. Так што, купляючы амерыканскія цыгарэты, наіўна думаць, што яны на самай справе з Амерыкі.

У некаторых газетах пісалі, што надпіс на таварах "Made in..." сведчыць аб тым, што прадукт на самай справе выраблены ў той краіне, што ўказана на тавары, а вось калі на ім напісана "Made b-or" ці "Made under" — гэта падробка. Быццам бы ўсё правільна. Але нядаўна па Расіі, напрыклад, пракацілася хваля абурэння сярод спажыўцоў відэакасет фірмы "Нэшнл". На іх усё было напісана як належыць: "Мэйд ін Джапан", "Осака Джапан", "Мацушыта Электронікс" і іншыя спакуслівыя словы. Умяшчальнасць касеты выдатная — 195 мінут. І цана нядрэнная — 2800 рублёў. Але толькі калі тую касету ўставіць у відэамагнітафон, яна працаваць не будзе. Па-першае, плёнка пакамечаная, па-другое, касета не матае. Запіс атрымліваецца — горш не прыдумаеш. Тут ясна, як божы дзень, что касеты выраблялiся ледзь ці не ў бліжэйшай падваротні.

Многія, так бы мовіць, "лапухнуліся" на карэйскіх відэамагнітафонах, на дзіва танных. Бо не ва ўсіх жа ёсць грошы на "Самсунг" ці "Голд Стар". А там — наклейкі былі прыгожыя, але фірмы незразумелыя. "Відзікі" тыя працавалі толькі паўтары гадзіны, потым пачалі дыміцца. Натуральна, іх агледзелі майстры па бытавой тэхніцы, якім пакупку прывалаклі абураныя спажыўцы. І сказалі спецыялісты аднадушна: відэамагнітафоны, відаць, імпартныя, прызначаны для продажу ў краінах, дзе напружанне сеткі сілкавання 127 вольт. Да такіх краін, дарэчы, адносяцца і ЗША. Але толькі тыя карэйскія відэамагнітафоны да продажу пабывалі ў нашых умельцаў, якія даволі саматужна прыстасавалі іх пад нашу сетку. Трансфарматар даматалі ўручную, блок сілкавання перарабілі даволі груба. Такая тэхніка, паводле сцвярджэння спецыялістаў, можа таксяк працаваць, калі яе не пераграваць, максімум паўгода. Потым яе можна толькі выкінуць на звалку.

З тым жа дэфектам часцяком прадаюцца і прынтэры "Эпсан". За месяц яны паспяхова ператвараюцца ў кучу расплаўленай пластмасы. Ясна, што ўвозіцца гэта апаратура па падробных сертыфікатах бяспекі і якасці.

Таму лепш за ўсё набываць тэхніку і іншую прадукцыю ў афіцыйных дылераў замежных фірм. Будзе з каго спагнаць, а дылеры звычайна не падводзяць кліентаў. Да таго ж заўсёды пры куплі даюць дакументальную гарантыю якасці. Ва ўсякім разе, абавязаны даваць. Ну, а калі купляеш не ў дылераў? Ніколі не трэба звязвацца з невядомымі нікому фірмамі, тыпу "Кавасакі", "Мекасонік" і інш., хоць гучаць яны вельмі прывабна. Калі на прадукцыі "Соні" надпіс, які сведчыць у перакладзе "Выраблена ў Тайвані", яшчэ няма прычыны для панікі, што вас ашукалі. У Тайвані ёсць фірменны завод "Соні", як і ў радзе іншых краін. Але пасля зборкі тэстыраванне і агульную праверку прадукцыя ўсё роўна праходзіць у Японіі. Трэба проста знайсці на ярлыках код Японіі, так званы таварнаштрыхавы. Першыя дзве лічбы ў яго — 49. Вось калі код іншы — чакай падвоху.

Так што слепа давяраць надпісам не варта. Калі грошай мала, гэта яшчэ не значыць, што іх трэба выкласці за розную дрэнь.

Барыс САФРОНЕНКА.
Фота Сяргея БРУШКО.

АКТУАЛЬНАЕ ІНТЭРВ'Ю

Уладзімір ГРЫБАНАЎ:

"Праблемы бежанцаў мы вырашаем паэтапна"

У парадак дня бягучай сесіі Вярхоўнага Савета ўнесены законапраект "Аб статусе бежанцаў у Рэспубліцы Беларусь". Ён будзе разглядацца ў другім чытанні. Верагодней за ўсё дэпутаты, якія сабраліся на сваю апошнюю сесію, у рэшце рэшт вызначаць правы, становішча грамадзян, што выбралі прытулкам Беларусь. На сённяшні дзень толькі паводле афіцыйных звестак 25 тысяч чалавек прэтэндуюць на тое, каб у нашай рэспубліцы іх прызналі бежанцамі. Гэта вельмі вялікая лічба. Апрача таго, за апошнія два гады ў рэспубліку прыехала каля 200 тысяч эмігрантаў. Колькасць каласальная ў адносінах да 10 мільённага насельніцтва Беларусі. Безумоўна, гэта нагнятае абстаноўку ў розных сферах жыцця дзяржавы: гаспадарча-фінансавай, сацыяльнай, крымінальнай, бо людзі, фактычна не маючы прававых рамак для вырашэння сваіх праблем, вырашаюць іх незаконным шляхам. Такім чынам, парламент палічыў Закон аб бежанцах патрэбным і благаславіў яго ў першым чытанні. Якія ж асноўныя палажэнні закона? З гэтага пытання пачалася наша размова з сакратаром Камісіі Вярхоўнага Савета па нацыянальнай палітыцы і пытаннях СНД Уладзімірам Грыбанавым.

— Па-першае, закон носіць абмежавальны характар. Само прыняцце гэтага прававога акта з'яўляецца гарантыяй таго, што паток бежанцаў у Беларусь значна знізіцца. Бо зараз, у тых, хто едзе да нас, існуе думка: рэспубліка ціхая, закона, які б рэгуляваў адносіны замежных асоб, няма, значыць можна злавіць рыбку ў мутнай вадзе. Канешне не ўсе думаюць так. Ёсць людзі, што сапраўды маюць патрэбу ў дапамозе, аднак ёсць і іншыя. І вось для таго, каб вызначыць тых, хто можа прэтэндаваць на статус бежанца, законам уводзіцца трохмесячны тэрмін, у які будзе правярацца становішча эмігранта, яго асоба. Мы мяркуем, што з тых 25 тысяч чалавек, якія зараз просяць прызнаць іх бежанцамі, такі статус можа быць дадзены толькі 100—300 чалавекам у год. Астатнія яго не атрымаюць, а значыць наша дзяржава нічым не будзе ім абавязана.

Пад час разгляду законапраекта ў першым чытанні некаторыя дэпутаты трактавалі пэўныя яго палажэнні так, што, быццам бы, даючы пэўнай асобе статус бежанца, мы прадастаўляем ёй больш ільгот і прывілей, чым грамадзянам Беларусі. Хаця на самай справе гэта не так, мы адхілілі спрэчны момант і падставу для далейшай дыскусіі. Якім чынам? Мы прыраўнялі па льготах і перавагах бежанцаў да замежных грамадзян і асоб без грамадзянства, якія пражываюць на тэрыторыі Беларусі. А Закон аб статусе апошніх прыняты і дзейнічае ў рамках міжнароднага права. Там запісана, што замежныя грамадзяне карыстаюцца тым жа заканадаўствам, што і грамадзяне рэспублікі. Аднак у ім ёсць і абмежаванні: замежны грамадзянін не можа быць абраны ў органы дзяржаўнай улады, удзельнічаць у палітычным жыцці дзяржавы, не валодае выбарчым правам, не можа займаць пэўныя пасады і г.д. Гэтыя абмежаванні мы аднеслі і да бежанцаў, бо бежанец ніхто іншы як замежнік на нашай тэрыторыі, або асоба без грамадзянства.

Але, калі б у бежанцаў не існавала нейкіх спецыфічных фізічных патрэбнасцей у пэўных правах, тады і не было б неабходнасці ўвогуле прымаць закон аб іх статусе. І менавіта гэта адрознівае проста бежанца ад іншаземца. Статус бежанца будзе давацца толькі тым асобам, якія маюць вельмі вострую патрэбу ў даху над галавой, харчаванні, адзенні. Пад час праходжання трохмесячнай праверкі гэтыя людзі будуць жыць у спецпаселішчах, дзе ім неабходна прадаставіць хаця б самыя сціплыя ўмовы для існавання. Гэта гуманна і гэта норма міжнароднага права. Безумоўна, улічваючы такую акалічнасць, наша дзяржава абавязана будзе павялічыць артыкул бюджэтных расходаў.

— Ці пралічаны зараз выдаткі ад увядзення закона ў дзеянне? Якое яго матэрыяльнае забеспячэнне?

— У выніку прыблізных падлікаў Міністэрства фінансаў і Міністэрства працы нам далі вельмі вялікую лічбу. Аднак за зыходны пункт адліку была ўзята колькасць 100 тысяч бежанцаў у год. Але гэта зусім нерэальна. Наша камісія настойвае на тым, што такіх асоб павінна быць 100—300 чалавек. І зыходзіць трэба менавіта з гэтых разлікаў. Расходы па прыёму бежанцаў будуць мінімальныя.

Не гаворачы ўжо пра гуманізм, бо ўсе мы людзі і кожны можа трапіць у такую ж сітуацыю хоць і заўтра, закон дапаможа пазбегнуць іншых выдаткаў. Зараз дзяржава церпіць ад шматлікіх незаконных дзеянняў, якія ажыццяўляюцца на яе тэрыторыі пэўнымі асобамі, што прыбылі з замежжа.

Да таго ж, паўтараю, статус бежанца атрымае вельмі мала людзей. Вось толькі адно з палажэнняў закона. Асноўнай масе людзей, якія захочуць стаць бежанцамі на нашай тэрыторыі, мы будзем мець права адмовіць і нават не разглядаць іх заявы толькі на той падставе, што яны прыбылі да нас з дзяржавы, у якой існуе аналагічнае заканадаўства, і бежанец мог звярнуцца ў яе дзяржаўныя органы з тым, каб там атрымаць гэты статус.

— Дарэчы, як увязаны Закон, пра які мы вядзём размову, з такімі ж заканадаўствамі іншых краін?

— Пасля распаду СССР міграцыя на яго тэрыторыі набыла каласальныя маштабы. Лібералізацыя заканадаўства ў галіне выезду людзей прывяла да таго, што ў 80-я гады заходнія дзяржавы, асабліва стабільныя ў фінансавых адносінах, апынуліся перад дзевятым валам нашэсця эмігрантаў. Узнікла неабходнасць умацаваць сваю эміграцыйную палітыку.

Сёлета мне давялося ўдзельнічаць у міжнароднай канферэнцыі, якая праводзілася ў Румыніі ў рамках Савета Еўропы. Яе арганізатар — румынскі парламент. Мэта — гарманізацыя заканадаўстваў у галіне рэгулявання вымушанай эміграцыі ў краінах Заходняй і Цэнтральнай Еўропы. На гэтым форуме давялося тлумачыць, чаму ў нас дагэтуль няма такога закона. Разумеючы нашы цяжкасці, калегі заўважалі, што гэтыя праблемы не павінны быць падставай для таго, каб міграцыйныя працэсы не рэгуляваліся на тэрыторыі рэспублікі. Адзначалася небяспека таго, што наша дзяржава, якая з-за свайго геаграфічнага становішча апынулася ў цэнтры Еўропы, на заходняй граніцы СССР, па сутнасці, з'яўляецца транзітным пунктам па перапампоўванню людскога патоку на Захад. Таму справы ў нашым заканадаўстве асабліва цікавілі замежных партнёраў, якія выказалі надзею, што Закон аб бежанцах будзе прыняты ў другім чытанні.

Сам закон у нас пабудаваны на прынцыпах канвенцыі ААН 1951 года, якая называецца "Аб статусе бежанцаў". Да гэтай канвенцыі далучылася большасць краін свету. Аднак Беларусь не ўваходзіць у іх лік. Наша фінансавае становішча не дае зараз далучыцца да канвенцыі. Бо разам са станоўчымі момантамі (а ў выпадку далучэння наша дзяржава атрымае нейкую фінансавую падтрымку з боку міжнародных арганізацый) на нас накладваюцца пэўныя абавязкі. І яны нам пакуль не пад сілу.

Беларусь ратыфікавала пратакол 1967 года — гэта другі дакумент ААН, які ў комплексе рэгулюе гэту праблему. Далей мы вырашылі ісці паэтапна. Прымаем закон, які пераважна пабудаваны на прынцыпах канвенцыі 1951 года.

Міжнародная канферэнцыя ў Румыніі, аб якой я гаварыў вышэй, таксама пэўны этап у распрацоўцы праблемы бежанцаў. Дзяржавы Заходняй і Цэнтральнай Еўропы імкнуцца зблізіць свае заканадаўствы ў эміграцыйнай палітыцы, каб падыходы да пытання былі ўзаемазразумелыя. І тое, што мы ўключыліся ў гэты працэс,— вельмі добра. На канферэнцыі таксама было прынята рашэнне правесці ў рамках Савета Еўропы і Генеральнага камісара ААН па праблемах бежанцаў яшчэ адзін форум, на які прыцягнуць больш краін з Цэнтральнай і Усходняй Еўропы.

Гутарыла Вольга ШАЎКО.

ВЫСТАВЫ

Мастацтва Віцебшчыны XVII–XVIII стагоддзяў

Пад такой назвай у Нацыянальным мастацкім музеі Рэспублікі Беларусь працуе выстава, прысвечаная помнікам рэлігійнага мастацтва Віцебшчыны, рэстаўрыраваным у апошнія дзесяцігоддзі. Гэта ўжо не першая экспазіцыя, прысвечаная рэгіянальнаму мастацтву нашай краіны, праводзімая музеем.

У 1993—1994 гадах прайшлі дзве адпаведныя выстаўкі "Мастацтва Брэстчыны XVII—XVIII стагоддзяў" і "Іканапіс Гомельшчыны XVII—XVIII стагоддзяў".

Віцебшчына — унікальны рэгіён Беларусі, дзе непасрэдна сышліся культуры хрысціянскага Усходу і Захаду. Прадстаўленыя абразы (у асноўным грэка-каталіцкія), палотны, разьба па дрэве сведчаць пра гэта. Упершыню беларускі глядач можа ўбачыць абразы з Барані, Дзісны, мастацкія работы Іаана Васілевіча, Сілініча.

Уладзімір СТАРАСЦЕНКА.

ЯК ЖЫВЕШ, ВЁСКА?

Свая парфумерная прамысловасць пачынае развівацца на Гродзеншчыне. У Іўеўскім раёне, у вёсцы Морына, дзейнічае сумеснае беларуска-расійска-польскае прадпрыемства "РІАЛПО". Яго прадукцыя — высакаякасныя шампуні.

Незвычайную для сяла прадукцыю пачалі выпускаць і ў калгасе "Маяк" Ашмянскага раёна сумесна са швейцарскай фірмай — пластмасавыя мячы. Папулярныя яны ў многіх краінах Еўропы і СНД. Заявак на пастаўку — сотні.

Фота Рамана КАБЯКА.

КУР'ЕР "ЧЗ"

ВУЧЫМСЯ КІРАВАЦЬ

По запрашэнню кіраўніцтва Вільнюскага муніцыпальнага савета ў Літве пабывала дэлегацыя экспертаў Беларускага рэспубліканскага фонду падтрымкі дэмакратычных рэформ імя Л.Сапегі, а таксама спецыялісты ў галіне самакіравання, народныя дэпутаты Саветаў розных узроўняў.

Удзельнікі азнаёміліся з сістэмай літоўскага заканадаўства, сустрэліся з літоўскімі экспертамі, парламентарыямі, прадстаўнікамі органаў самакіравання. На думку членаў дэлегацыі, такія сустрэчы і кансультацыі будуць вельмі карысныя пры распрацоўцы беларускага заканадаўства ў галіне мясцовага самакіравання.

(УЛ.ІНФ.)

ПАЭТЫЧНЫ ПАДАРУНАК

Сярэдняя школа № 4 Баранавіч вядомая не толькі сваім музеем славутага земляка-паэта Валянціна Таўлая, але і тым, што тут змаглі зрабіць сапраўдны асяродак беларушчыны.

Нядаўна школа атрымала літаратурны падарунак, які зрабіў музею паэт Славамір Адамовіч.

Міхась МАЛІНОЎСКІ.

УНІВЕРСІТЭТ ...У ТЭАТРЫ

У Беларускім акадэмічным тэатры імя Якуба Коласа адкрыўся шэсцьдзесят дзевяты сезон.

По традыцыі сезон пачаўся спектаклем па п'есе В.Вольскага "Несцерка". Дарэчы, сёлета пры тэатры пачне працаваць універсітэт тэатральнага мастацтва.

Уладзімір МІХНО.

ШАЎКОВЫ ЦУД АЛІЎЕ

Умацоўваюцца культурныя сувязі паміж Беларуссю і Францыяй. Чарговым пацвярджэннем гэтага стаў паказ у мінскім салоне "Элегантнасць і прэстыж" калекцыі гатовага адзення Тэда Лапідуса.

Наведвальнікі салона на сталічнай плошчы Свабоды былі прыемна ўражаны мастацтвам французскіх майстроў, якія прадставілі ўзоры адзення да сезона "Восень—зіма 94-95". Паглядзець тут сапраўды было на што. Але яшчэ больш мае намер уразіць публіку сын Тэда — Аліўе Лапідус, які падрыхтаваў калекцыю ад куцюр (высокай моды), выкананую выключна з... шоўку. Менавіта гэты унікальны матэрыял выкарыстоўваў у сваёй новай рабоце Лапідус-малодшы. Адгукнуўшыся на яго прапанову, ліёнскія прамыслоўцы даказалі, гаворачы словамі самога майстра, "што ткачы не мумії, а вечна жывыя старажытныя скарбы, якія ідуць у нагу з сучаснай прамысловасцю".

У Ліёне ўзялі новы напрамак у традыцыйным выкарыстанні шоўку, прымяняючы такія, напрыклад, тэхналогіі, як васкаванне, якое зусім змяняе знешні выгляд матэрыялу. Пад чуйнымі пальцамі ткача шоўк ператвараецца і становіцца цвідам, скурай, шэрсцю, кашмірам, джынсавай тканінай, непазнавальным, падманлівым, чароўна раскошным.

Прыярытэт у калекцыі аддадзены актуальнаму адзенню: шырокія штаны (як у штодзённым жыцці), кароткія спадніцы з доўгімі жакетамі, кароткія блузоны на падкладцы з доўгімі чорнымі спадніцамі, паліто "да пят", бушлаты з шаўковага кашаміру і касцюм са штанамі з цвіду шурпатага, як кара.

Калекцыя мела велізарны поспех у парыжскай публікі. Вынікам яе дэманстрацыі стала ўручэнне Аліўе Лапідусу "Залатога Напарстка Моды".

Беларускія знатакі і паклоннікі цудоўнага мастацтва змогуць дзякуючы работнікам салона "Элегантнасць і прэстыж" паглядзець новую калекцыю па рэспубліканскім тэлебачанні пад рубрыкай "Элегантнасць і прэстыж: імёны высокай моды".

БЕЛІНФАРМ.

ЗДАРЭННІ І КУР'ЁЗЫ

"ЖАРТ" ЦІ ДЫВЕРСІЯ?

Гэты выпадак мог закончыцца сапраўднай трагедыяй на чыгуначным пераездзе Бабруйск—Бярэзіна.

Здарылася так, што брыгадзір Бабруйскай дыстанцыі пуці Міхаіл Корчык знайшоў у стыкавым зазоры рэек патрон ад буйнакаліберната кулямёта, што ўстанаўліваецца на армейскім бронетранспарцёры. Чыгуначнік не ведаў, што "міна", на шчасце,не зараджана, і на ўчастку на некалькі гадзін быў спынены рух паяздоў, а да месца здарэння выклікана група сапёраў.

Толькі пасля разборкі рэек удалося дастаць злашчасны патрон. Цяпер высвятляецца, хто ж "жартаўнік". Вядома пакуль толькі тое, што небяспечны прадмет быў забіты ў зазор паміж рэйкамі перад з'яўленнем поезда.

КАПАЎ КАЛГАСНІК СКЛЕП...

а выкапаў муміфікаваны труп.

Адкуль ён паявіўся ў глухой вёсцы Марохарава Жыткавіцкага раёна? Пакуль загадка. Судмедэкспертыза ўстанавіла толькі, што памер чалавек ад чэрапна-мазгавой траўмы і пералому груднай клеткі.

БЕЛІНФАРМ.

НА ВЕРХНЯДЗВІНШЧЫНЕ – ХОЦЬ НЕ ПАМІРАЙ

На мясцовых могілках прыпынены работы па добраўпарадкаванню.

Дзіва што — грошай сёння не хапае не толькі для жывых, але і для мёртвых, а нябожчыкі, на жаль, кватэрнай платы за сваё "жыллё" не плацяць. Добра хоць тое, што налета праект могілак плануецца закласці ў раённы бюджэт.

Уладзімір МІХНО.

УЦЕЧКА

двух кубаметраў нітрылу акрылавай кіслаты адбылася ў адным з цэхаў вытворчага аб'яднання "Палімір" у Наваполацку.

Няспраўнасць на трубаправодзе ліквідавана. Сем супрацоўнікаў службаў аховы, якія ліквідавалі цечу, былі дастаўлены ў бальніцу для прафілактычнага абследавання.

"ГАЛОДНЫЯ" КРАДЗЯЖЫ

У Віцебску зафіксаваны два ідэнтычныя злачынствы, якія наводзяць на самыя сумныя думкі. На Смаленскім рынку двойчы з прылаўкаў, прычым адкрыта, былі выкрадзены кавалкі ялавічыны.

Злачынцы — мужчына і жанчына — нідзе не працуюць і матывавалі свае ўчынкі пачуццём голаду.

НЕ СПАКУСІЛІСЯ

Ні адна жыхарка Маладзечна не згадзілася ўдзельнічаць у конкурсе на лепшы фотаздымак жаночых ягадзіц, які аб'явілі прыезджыя камерсанты.

Зняць на фотаплёнку ніжнюю частку цела было прапанавана на кватэры аднаго з іх. Аднак майстры дарэмна чакалі маладзечанак: не спакусілі гараджанак і прызы — 300 тысяч рублёў і тры камплекты шоўкавай споднняй бялізны.

ВЫЛЮДАК

У Віцебску ў кватэры, якую наймаюць па дагавору, знойдзены парэзаныя трупы мужчыны і жанчыны. Цела мёртвай паўтарамесячнай дзяўчынкі, прыкрытае падушкай, ляжала ў дзіцячай калясцы...

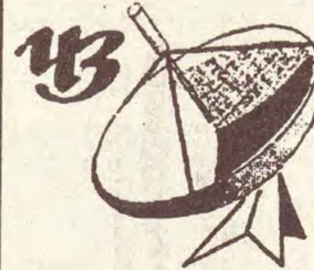
На шчасце, злоўлены і арыштаваны вылюдак, на сумленні якога і іншыя чалавечыя жыцці. Яшчэ ў маі, каб завалодаць кватэрай, металічным прутом ён забіў бабульку і закапаў у лесе.

БУЛЬБІНА–МУТАНТ

Бульбіну вагою ў 1 кілаграм 610 грамаў выкапаў на сваім участку жыхар вёскі Селяўцы Маладзечанскага раёна.

Знешне яна нагадвала чалавека, які горка плача. З'есці бульбіну яе гаспадар не адважыўся, баючыся, што на памер і вагу мутанта падзейнічала радыяцыя, якой тут хапае.

Мікола КАПЫЛОВІЧ.

УС ЗША СКАРАЧАЮЦЦА

"Колькасць узброеных сіл ЗША скароціцца максімальна да 1 млн. 450 тыс. чалавек" — заявіў міністр абароны ЗША У.Перы.

Згодна з неаднаразовымі заявамі афіцыйных прадстаўнікоў Пентагона, яны настойліва дабіваюцца спынення далейшага змяншэння расходаў свайго ведамства з мэтай захавання высокай боегатоўнасці УС ЗША і павышэння грашовага ўтрымання ваеннаслужачых.

"ЦЯЖАРНЫ" ШВАРЦЭНЭГЕР

Амерыканскія тэлегледачы прыйшлі ў захапленне, даведаўшыся, што Арнольд Шварцэнэгер будзе выконваць ролю цяжарнага мужчыны.

Паводле абяцанняў стваральнікаў фільма, які выйдзе на экраны ў лістападзе, ён прымусіць гледачоў смяяцца з самага пачатку і да канца. Шварцэнэгер будзе іграць разам з Дэні Дэвіта.

ФУТБОЛЬНАЯ МАНІЯ СЦЮАРТА

Футбольнае поле ў натуральную велічыню абсталяваў у сябе дома ў Англіі Род Сцюарт.

Паводле слоў спевака, футбол — вялікае захапленне ў яго жыцці. Будаўніцтва футбольнага поля было распачата яшчэ ў мінулым годзе і абышлося яго ўладальніку ў 40 тысяч даляраў. Сцюарт адзначыў, што гэта лепшае капіталаўкладанне, якое ён зрабіў у сваім жыцці.

СТРАСЦІ ПА ЭЛВІСУ

Кампанія, якая валодае аўтарскімі правамі Элвіса Прэслі, спрабуе прыпыніць продаж камп'ютэрнага дыска з біяграфіяй вядомага выканаўцы.

"Elvis Presley Enterprises" прад'явіла іск супраць вытворцы — італьянскай кампаніі "Video Broadcasting" — за парушэнне аўтарскіх правоў. Камп'ютэрны дыск уключае ўрыўкі з фільмаў з удзелам Прэслі, запісы яго выступленняў і біяграфію на 5 мовах.

"ЗАЛАТОЕ" ПІСЬМО

Пісьмо, напісанае Джонам Ленанам Полу Макартні, выстаўляецца на аўкцыёне, які будзе праходзіць у Лос-Анжэлесе ў наступным месяцы.

Чакаецца, што яно будзе прададзена не менш чым за 60 тысяч даляраў. Напісанае ў 1969 годзе пісьмо ўказвае на існаванне рознагалоссяў паміж Джонам і Полам. У ім Ленан скептычна ставіцца да веры Пола Макартні ў тое, што "Бітлз" штосьці значыць для свету, і выказвае сваё незадавальненне тым, што Пол адчувае глыбокую непрыязнасць да яго жонкі Ёка Она.

"ПІСТАЛЕТ" БЕЗ СІМПСАНА НЕ ВЫСТРАЛІЦЬ

Здымкі чацвёртай серыі нашумелай кінакамедыі "Голы пісталет" адкладзены.

Як вядома, выканаўца галоўнай ролі Сімпсан прыцягнуты да судовага разбору. Прадзюсеры фільма прапанавалі сыграць галоўную ролю ў фільме Леслі Нельсану. Леслі ж заявіў, што "Голы пісталет" наўрад ці "выстраліць" без Сімпсана.

АДРАДЖЭННЕ ПАПУЛЯРНАСЦІ

Лаціна-амерыканская танцавальная музыка зноў заваёўвае папулярнасць у Амерыцы.

У новым трылеры "Спецыяліст" з удзелам Сільвестра Сталоне будзе выкарыстана песня Эміліо Эстэфана. Яе выканае жонка кампазітара Глорыя Эстэфан.

ТЫДЗЕНЬ ПА ГАРАСКОПУ

14—20 лістапада

Скарпіён

14-га, 15-га і 22-га вам лепш не вырашаць ніякіх сур'ёзных праблем. Будзьце ўпэўненымі ў сабе.
Займіцеся бізнесам 19-га.
Магчымы перамены ў сямейных адносінах у лепшы бок.

Стралец

Звярніце ўвагу на ваша здароўе на гэтым тыдні. Пастарайцеся не сварыцца з партнёрам.
Будзьце ўважлівымі пры распрацоўцы дзелавых праектаў.
Важныя справы пачніце 20-га.

Казярог

Да аўторка кантралюйце свае эмоцыі ў сям'і і на працы.
З серады пачнуцца перамены ў лепшы бок у асабістым жыцці. Сябры дапамогуць вам дамагчыся жаданага.
Пастарайцеся на гэтым тыдні вырашыць усе грашовыя праблемы.

Вадалей

Пачатак тыдня спрыяльны для актыўных дзеянняў, творчасці і пошуку.
Стрымлівайце раздражнёнасць 15-га.
Магчымы добрыя перамены ў прафесійнай дзейнасці.

Рыбы

Звярніцеся па дапамогу да сваіх сяброў, каб высветліць усе непаразуменні на працы.
Можаце адправіцца ў цудоўнае падарожжа на гэтым тыдні.
Кантралюйце свае эмоцыі ў выхадныя.

Авен

Захоўвайце асцярожнасць 14-га, 15-га і 16-га.
Звярніце ўвагу на ваша самаадчуванне.
Не лепшы час для бізнесу. Перачакайце!

Цялец

Пастарайцеся вырашыць усе фінансавыя пытанні 18-га, 19-га і 20-га.
Праяўляйце ініцыятыву ў каханні, каб у далейшым не шкадаваць.
У выхадныя магчымы шматлікія сустрэчы з сябрамі.

Блізняты

Верагодны перамены настрою, перыяды няўпэўненасці, асабліва 18-га і 20-га.
Не пачынайце ніякіх важных спраў. Магчымы добрыя навіны здалёк.
Звярніце ўвагу на вашу нервовую сістэму 17-га.

Рак

Стрымлівайце свае эмоцыі на гэтым тыдні. Удзяліце больш увагі дзецям.
Будзьце асцярожнымі ў дарозе 15-га.
Важныя мерапрыемствы пачніце 20-га.

Леў

Не прымайце паспешлівых рашэнняў на пачатку тыдня.
Пазбягайце сварак з партнёрам.
Не лепшы час для актыўных дзеянняў на працы. Магчыма паляпшэнне вашага самаадчування.

Дзева

Дзейнічайце асцярожна ў фінансавай сферы, каб у далейшым не шкадаваць.
На гэтым тыдні ў вас будзе шмат прыемных сустрэч.
Субота і нядзеля спрыяльныя для ўсіх вашых пачынанняў.

Шалі

14-га і 15-га лепш не прымайце ніякіх важных рашэнняў, займіцеся звычайнай працай.
Кароткія паездкі да сяброў прынясуць задавальненне.
Звярніце ўвагу на ваша здароўе ў выхадныя.

АДАМ І ЕВА

Гісторыя кахання

Адысей і Пенелопа, або сакрэт сямейнага альбома

□ Ала ЗЕНЧАНКА

Маё семнаццаціgoddзе супала з апошнім экзаменам у медвучылішчы.

Ноччу я доўга не магла заснуць, глядзела на зацягнутыя ранішняй смугой зоркі. З неба сарвалася і паляцела ўніз ззяючая кропка, я загадала жаданне, заплюшчыла вочы і заснула.

...Пасля экзамену дома пачалася падрыхтоўка да святочнага стала. Я выбегла на двор, каб выкінуць смецце, але раптам на мяне наляцеў нейкі хлопец, ледзь не збіў з ног. Вядро пакацілася ўбок, усё, што было ў ім, натуральна, рассыпалася... Малады чалавек папрасіў прабачэння. Прамармытаў, што спяшаецца да сябра. Невядома, чаму стала крыўдна да слёз.

Нечакана ён вярнуўся, дапамог сабраць раскіданае смецце, яшчэ раз папрасіў прабачэння і знік у глыбіні пад'езда.

Занятая сваімі справамі, я і не ўспомніла пра дзённую "сустрэчу". Калі вечарам у кватэры празвінеў званок, мама здзівілася не менш за мяне — гасцей ніхто не чакаў. Я адчыніла дзверы. На парозе стаяў мой ранішні "крыўдзіцель".

— Забыўся сказаць, што мяне завуць Саша. І яшчэ... Вельмі хацелася б запрасіць вас у кіно.

Што яму дваццаць тры гады, што пасля ваеннага вучылішча яго накіроўваюць вельмі далёка, без права сустрэч з блізкімі, што адпачынак заканчваецца праз тры дні — усё гэта было вымаўлена занадта хутка і заблытана, неяк па-дзіцячаму. Магчыма, таму і ўрэзалася ў памяць.

Тры дні! Як многа і як мала. Што мы паспелі сказаць адзін аднаму? І як трэба было гаварыць? Бо кожная фраза набывала сваё, асаблівае значэнне. Паміж намі ўжо працягнулася нітка фатальнай безвыходнасці, калі кожны з дваіх адчуваў: усё адбываецца ў першы і апошні раз.

Калі ён прыйшоў развітвацца, мы з мамай заплакалі. Здавалася, ён забірае з сабой часцінку маёй душы. Я разумела, што нам наўрад ці калі-небудзь пашанцуе сустрэцца. Вельмі вялікая адлегласць, занадта неверагодны тэрмін расстання. Ён гэта таксама разумеў: "Я нічога ў цябе не прашу. А ты нічога не абяцай. Толькі пішы і ўсё".

Потым былі пісьмы, сотні пісьмаў яго і маіх. Не, я не стала пустэльніцай, не адмовілася ад сяброў, паклоннікаў. Але ўсё маё жыццё змяшчалася ў адным слове: чакаць.

Кожную раніцу, ідучы на работу, я пісала ў думках чарговае пісьмо. А ўвечары, як на споведзі, пражыты дзень з яго няўдачамі і радасцямі пераносіла на паперу.

Што я перажыла за гэты час! Колькі разоў думала:трэба забыць. Маладосць даецца раз у жыцці. Чаму ж я добраахвотна выбрала крыж Пенелопы? Але пошта па-ранейшаму з дня ў дзень перасылала пісьмы да дарагога чалавека.

Цяжка ўявіць, што так прайшло сем бясконцых год. Мы ў рэшце рэшт сустрэліся. І ўсё было, як у казцы: прынц пацалаваў прыгажуню, якая вельмі доўга спала, яна ўздыхнула і расплюшчыла вочы. "Будзь маёй жонкай",— сказаў падцягнуты чарнавалосы афіцэр з дзіўнымі, не "ў тон" блакітнымі вачыма.

***

P.S. Гісторыя засталася б нерасказанай, калі б не адна акалічнасць. Героі расказа — не плён аўтарскай фантазіі, а рэальныя людзі. На правах знаёмай іх дома неяк пацікавілася: маўляў, чаму гаспадары так беражна захоўваюць не першай маладосці камод ? У адказ пачула:"А ты адчыні яго і ўсё зразумееш". Цікаўнасць перамагла і я выцягнула груваcткую скрыню. У ёй аказаліся стосы пісьмаў, беражліва перавязаныя стужкай і раскладзеныя ў бездакорным парадку: па чыслах, месяцах, гадах. "У кожнай сям'і ёсць свая рэліквія, каштоўнасць, якая перадаецца ад пакалення пакаленню. У нас гэта — пажоўклыя аркушыкі паперы. Іх перачытвалі нашы дзеці, а хутка і ўнукі пачнуць цікавіцца..."

Адысей і Пенелопа... І не важна, што сёлета яны адзначаць "энны" юбілей сумеснага жыцця. Яны па-ранейшаму шчаслівыя і шчыра ўпэўнены ў тым, што Каханне, Вера і Надзея — галоўнае ў жыцці.

Звяртаюся да вас, сучасныя Рамэо і Джульеты, раскажыце пра сваё незвычайнае каханне. На жаль, у наш цяжкі час многае аказалася ў дэфіцыце, у тым ліку і сапраўдныя, шчырыя,узвышаныя пачуцці. Магчыма, адным ваша споведзь падорыць надзею, другіх прымусіць задумацца, а трэцім дапаможа знайсці адказ на спрадвечнае пытанне.

Дык ці ёсць у нас секс?

Больш за год таму ўтварылася Беларуская сексалагічная асацыяцыя, чацвёртая па ліку ў СНД. Яе асноўныя задачы вынікалі з "адсутнасці сексу" ў былой саюзнай рэспубліцы: вызначэнне ўзроўню сексуальнай "адукаванасці" насельніцтва, падрыхтоўка спецыялістаў–сексолагаў, стварэнне навуковых праграм на ТБ і радыё...

Але для ажыццяўлення нават менш грандыёзных планаў неабходны сродкі. Год таму адсутнасць грошай па-ранейшаму заставалася адной з галоўных праблем асацыяцыі. Спадзявацца на дзяржаўныя структуры было недарэчна і наіўна. Куды б ні звярталіся ўрачы — усюды сустракалі разуменне і згоду: так, маўляў, праблема існуе, трэба весці работу, справа патрэбная... Але грашыма дапамагчы ніхто не спяшаўся.

— І сёння ніхто не хоча рэагаваць на праблему, — расказвае Дзмітрый Зіноўевіч Капусцін, кіраўнік гарадскога сексалагічнага цэнтра. — Колькі спісана паперы, пройдзена інстанцый... Значыць, гэта нікому не патрэбна?

Праўда, быў выпадак, калі пасля чарговага артыкула ў прэсе пазваніў падпіўшы бізнесмен, але далей размовы справа не пайшла...

А пакуль жа цэнтр вядзе тую работу, якая яму пад сілу. Два псіхолагі і два педагогі-сексолагі кансультуюць усіх жадаючых бясплатна і ананімна. Сёлета па дапамогу ў цэнтр звярнуліся 684 чалавекі, з іх 82 працэнты — мужчыны. Не вельмі вялікая лічба. Але тлумачыцца гэта хутчэй за ўсё тым, што людзі проста баяцца або саромеюцца звяртацца да ўрачоў з праблемамі інтымнага характару.

Акрамя лячэння, праводзіцца асветніцкая работа. За год цэнтр падрыхтаваў 50 педагогаў-сексолагаў, з цягам часу тут збіраюцца арганізаваць уласны факультэт сексалогіі.

Магчымасці ў асацыяцыі пакуль не вельмі вялікія, ёй застаецца толькі спадзявацца і чакаць, калі з'явяцца сучасныя Мамантавы ды Марозавы, якія б жадалі прынесці карысць грамадству, ці калі ўрад зверне ўвагу на існуючую праблему.

Ганна МАСЛЯКОВА.

СПОРТ

У зале спартыўнага таварыства "Дынама" ў гэтыя дні ідзе ўзмоцненая падрыхтоўка зборнай рэспублікі да каманднага чэмпіянату свету па спартыўнай гімнастыцы, які стартуе 15 лістапада ў Дортмундзе. Трэніруюцца тут усе мацнейшыя беларускія спартсмены на чале з шасціразовым чэмпіёнам Алімпійскіх гульняў Віталем Шчэрбам. Членам нашай зборнай — Івану Іванкову, Андрэю Кану, Віталю Рудніцкаму, Аляксандру Беланоўскаму і іншым давядзецца весці барацьбу з вядомымі гімнастамі Расіі, Украіны, ФРГ, Кітая, Румыніі. Паядынкі будуць не з лёгкіх, таму жадаем нашым гімнастам поспехаў.

НА ЗДЫМКАХ:

* Зборная каманда рэспублікі па спартыўнай гімнастыцы.

* Чэмпіён свету па спартыўнай гімнастыцы Іван ІВАНКОЎ.

* Практыкаванні выконвае Віталь ШЧЭРБА.

Фота Генадзя СЯМЁНАВА, БЕЛІНФАРМ.

КРЫНІЦЫ

Міхась ГУБЕРНАТАРАЎ

З ЮНАЧАГА

Можа, гэта ў добрую часіну
заспявалі белыя сады
пра маю ласкавую дзяўчыну,
пра вясну і юныя гады.
У маёй любві ў вачах — світанне,

светла зоркі яркія гараць.
Мілае, крынічнае дыханне —
як жа мне яе не цалаваць!..
Чыстую, як маладзік на небе,
станам стройную — нібы ў бяроз.
Валасы яе расчэша грэбень,
светлыя — як мары пра свой лёс...
Сядзе поруч за сталом дубовым,
зыркім вэлюмам — яе фата
Вернай будзь і ў горы палыновым,
а ўзамен — любоў і дабрата.
Праз гады, як светлае прычасце,
з ручніка ўсміхнуцца васількі,
як хлеб-соль падносілі на шчасце
з добрых рук радня і землякі.

* * *

Не абдымай мяне за шыю,
не льні да сэрца, да шчакі...
Чужыя мы пакуль, чужыя —
чуваць па дотыку рукі.
Кахай, як юныя кахаюць —
пяшчотна, светла, назаўжды.
Зямлю маю сады люляюць,
і для мяне цвітуць сады.
Кахай мяне сваім жаданнем,
трывогай шчыраю кахай.
Любі ты ў ростані чаканнем,
адзінае — не забывай.
Кахай мяне сваёй спагадай,
калі прайду я ўсе кругі.
Любі і словам, і паглядам,
слязою шчасця і тугі.
Хачу табе я толькі долі,
цяпла гарачай той шчакі,
што не забудзеш ты ніколі,
хоць не гады прайшлі б — вякі.
У час святы і ў час разлукі,
у дні, як ціснуць халады,
жадаю знаць такія рукі,
якія выбавяць з бяды.
Жадаю стрэць такое сэрца,
што скажа: ласкаю жыві.
А ўсё астатняе складзецца
з Надзеі, Веры і Любві.

г. Гродна.

Лідзія ВОЗІСАВА

* * *

Званы Чарнобыля
ў душы звіняць,
бо я хаджу
па стронцыю і еду...
За будучыню
крыку не стрымаць:
зноў пагражае смерць
майму народу.

Але крычаць
з трыбуны ў мікрафон,
што генафонд
навука ўратуе.
Павышаны
радыяцыйны фон
з ахвяр
ім дысертацыі габлюе.

І за якія
даўнія грахі
майму народу
гора і пакуты!
...Нябачна йдуць
з Чарнобыля шляхі
па ўсёй зямлі,
як скрытай смерці путы.

* * *

Мой старажытны родны край
палескі
з пажоўклых соснаў ловіць
перазвон.
Атрутаю напоўнены пралескі,
а поўніліся марамі спакон...

Зямля мая, што грэла душы
продкаў,
нашчадкам не пакінула раллю,
А я цябе, жабрачкаю без сродкаў,
адвержаная, што мацней люблю...

Калодзеж з жураўлём, што
каля хаты,
прабач, што не прыходжу па ваду;
з табою размаўляе плот шчарбаты,
які са мною падзяліў бяду.

Даруйце, нашы яблыні і грушы,
і мне, і ўсім палескім землякам...
З выгнання, нібы птушкі,
нашы душы
вяртаюцца, каб пакланіцца вам!

12, субота

Беларускае тэлебачанне
8.00. Навіны.
8.10. Эканамікст.
8.20. Пяць хвілін на жарты.
8.25. Аэробіка для ўсіх.
8.55. Дайджэст.
◆9.05. "Невераґодны заклад, ці Сапраўднае здарэнне, якое паспяхова завяршылася сто гадоў таму".
10.25. Здароўе. Прамая лінія.
11.10. 20 мінут рэдактара.
◆11.30. "Раман імператара. Дварцовая хроніка". 4-я серыя.
12.35. Паказвае Гомель.
* 13.25. "Лулу – анёл кветак".
14.00. Шматгалоссе. Народы Беларусі.
◆14.45. "Іван Макаравіч".
16.35. Дзелавы веснік.
* 16.50. "Чарапашкі ніндзя".
17.15. Песеннае поле ў імя Святой Еўфрасінні.
17.50. Міжнародныя спартыўныя навіны.
18.20. "Нов і К"-топ-10.
19.20. Хакей. Кубак Еўропы. "Цівалі" (Мінск) - "Дэвілз" (Вялікабрытанія). У перапынку (19.55) – Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пяць хвілін на жарты.
◆21.40. "Хачу вашага мужа".
22.55. Пад купалам Сусвету.
23.05. Каскад.
23.25. Відзьма-нявідзьма.
◆0.25. "Атлантык-сіці". (Канада–Францыя).
2.05. "Славянскі базар-94".

Канал "Астанкіна"
6.30. Суботняя раніца дзелавога чалавека.
7.15. Спорт-шанц.
7.45. Слова пастыра. Мітрапаліт Кірыл.
8.00. Марафон-15 – малышам.
8.30. Міждзяржаўная тэлерадыёкампанія "Мір".
10.00. Ранішняя пошта.
10.30. Я – жанчына.
11.00. Без паўзы.
11.15. Смак.
◆11.30. "Афоня".
13.20. Кніжны двор.
13.50, 22.30, 23.50. Навіны.
14.00. Дыялог у прамым эфіры.
14.40. "Спасціжэнне дэмакратыі". Фільм 6-ы. "Апошнія новыя грамадзяне".
15.40. Ахоўная грамата.
16.15. "Жыццё заапаркаў". (ЗША).
16.55. Брэйн-рынг.
17.45. Да і пасля...
◆18.40. "Каманда ў капелюшах".
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны плюс.
20.35, 22.25. Надвор'е.
◆20.45. "Гаспадар Балантрэ".
21.45. Оба-на.
[illegible]
23.30. Хіт-парад "Астанкіна".

Канал "Расія"
7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Весткі.
[illegible]
10.05. Тэлеэрудыт.
10.10. Зваротны адрас.
10.55. Аніматограф.
12.25. Дэ факта.
12.40. Тэніс. "Кубак Крамля".
14.50. "Ці памятаеш ты?".
15.05. Футбол без граніц.
15.50. Тэлеэрудыт.
◆15.55. "Эдэра".
* 16.50. "Сабор Парыжскай багародзіцы". (ЗША).
17.50. Свята кожны дзень.
18.00. Аншлаг і К.
◆19.25. "Вопыты кахання". (Італія).
21.10. Кліп-антракт. "Група "Дзюна".
21.25. Тэніс. "Кубак Крамля".
22.20. Аўтаімгненне.
22.30. Рака часу.
22.35. Праграма "А".
23.35. Зоркі гавораць.
23.40. "Горад".

Санкт-Пецярбург
9.00. "Гадзіна Фрэйзера". Рэлігійная праграма.
9.30. "Музей д'Орсе". Тэлефільм (Францыя). 2-я частка.
* 10.25. "Казка пра папа і работніка яго Балду", "Бюро знаходак".
11.05. "Жыў чалавек". Тэлефільм.
12.10. "Музыка на заказ".
12.40. Чароўная лінія.
13.00. Хуткая дапамога.
◆13.30. "Дрэнны добры чалавек".
15.10. Я і мой сабака.
15.25. Казка за казкай.
16.00. "Пецярбургская Касандра", "Легенда пра вялікага інквізітара". Д/ф.
17.30. "Золата Рабушынскіх". Перадача 1-я.
17.30. "Уік-энд з дэтэктывам". Частка 1-я.
18.10. Экспрэс-кіно.
18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
18.50. "Трамвай і рэйкі". Д/ф.
19.10. Вялікі фестываль.
◆19.25. "Страсці".
* 21.00. "Густаў".
21.15. "Уік-энд з дэтэктывам". Частка 2-я.
21.45. Ваш стыль.
21.55. "Наўздагад", "Без назвы", "О-ля-ля", "Хлапушка".
23.05. "Таганскае танга". Тэлефільм.

8-ы канал
* 15.00. "Том і Джэры".
15.15. Прапаведнік Кенет Коупленд.
◆15.45. "Марэна Клара".
17.30. СОЛТЭК.
18.00. Музычная праграма.
19.00. Рука ў руцэ.
◆19.25. "Індыяна Джонс-3".
21.30. Студыя "БМ".
21.50. Сем мінут з "Хрыстафорам".
◆22.05. "Граф Монтэ-Крыста". 1-я серыя.

НТВ
[illegible]

13, нядзеля

Беларускае тэлебачанне
[illegible]

Канал "Астанкіна"
[illegible]
23.05. Каханне з першага погляду.
24.00. Музагляд.

Канал "Расія"
7.00, 13.00, 15.00, 22.00. Весткі.
7.25. "Успамінаючы Драгунскага".
7.55. Лепшыя гульні НБА.
8.50. Шэсць сотак.
9.10. Добрай раніцы, Еўропа.
[illegible]
(ЗША).
23.20. КВЗ-91. Другі т паўфінал.

Каб зэканоміць ваш час:
◆ мастацкія фільмы
* мультфільмы

14, панядзелак

Беларускае тэлебачанне
9.05. Дзелавы веснік.
9.20. Пяць хвілін на жарты.
9.30. Беларускі тур.
* 9.50. "Чарапашкі ніндзя".
◆10.40. "Па сакрэту ўсяму свету".
12.40. "АВС-клуб" у Амерыцы.
12.55. Памяці Ганны Рыжковай.
13.55. Гісторыя ДАВТа Беларусі ў асобах.
15.10. Чарнобыльскі след.
15.45. Свет вакол вас. "Вешчая птушка". Д/ф.
16.15. ТБ – школе. Асвета і культура Беларусі ў канцы XVIII – першай палове XIX стагоддзяў.
16.40. "Бімбат". "Вясёлка" ў Радашковічах.
17.00. Навіны.
17.10. Магілёўскае вытворчае аб'яднанне "Хімвалакно".
17.40. Праспект.
18.10. Навіны (Брэст).
18.35. Навіны Бі-бі-сі.
19.10. Аэробіка для ўсіх.
19.40. Закон і слова.
20.00. Мірская мастацкая школа.
20.15. Імгненне шчырасці.
20.20. Пяць хвілін на жарты.
20.25. Кантакт.
20.30. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Спартыўны тэлекур'ер.
22.00. Тэлевізійны Дом кіно. Кінафестываль "Залаты Віцязь".
23.20. НІКа.
23.35. Дайджэст.
23.45. Пад купалам Сусвету.
◆23.55. "Паласа Сімарона".

Канал "Астанкіна"
◆14.00. "Гарачаў і іншыя".
14.25. Хроніка дзелавога жыцця.
14.30. Пад знакам Меркурыя.
14.45. Будзьце здаровыя.
14.50, 15.50, 20.00, 22.50. Навіны.
15.00. Комікс-бум.
15.30. Зорная гадзіна.
◆16.20. "Элен і рабяты".
* 16.45. "Жаба Піпа".
16.50. Свет сёння.
17.00. Лабірынт.
17.25, 20.30. Надвор'е.
17.30. "Зоркі Расіі" – дзецям Расіі. Хакей ЦСКА – "Зоркі Расіі". У перапынках: (18.10) – Гадзіна пік, (19.00) – Добрай ночы, малышы!
20.40. Калі... Вядучы – У.Познер.
21.25. Тэатр + ТБ. Марына Няёлава.
22.10. Кабарэ "Усе зоркі".
23.05. Шэсць вечароў з Ю.Нікуліным.
* 23.45. "У цышыні".
23.50. Прэс-экспрэс.
24.00. Тэлемемуары.

Канал "Расія"
17.25. Выратаванне 911.
18.20. Вуснамі дзіцяці.
18.50. Ніхто не забыты.
19.00, 22.00. Весткі.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Спрут-6".
20.40. Рэпарцёр.
21.00. Момант ісціны.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
◆22.35. "Пустынны грамадзянін".
23.20. Трыо Пятра Корнева.
23.50. Зоркі гавораць.
23.55. Новы ілюзіён. "Чакайце...".

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
12.55, 14.20, 17.50, 19.05. Музычны момант.
13.00. Тэст.
◆13.30. "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы".
◆14.40. "Страсці".
16.15. Падарожжа па Усходу.
16.30. Будні.
16.45. "Як трапіць у Лукамор'е".
17.05. Выбары-94.
17.55. Чалавек на зямлі.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
◆19.25. "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы".
20.15. Музычны фільм.
20.40. Небяспечная прафесія – журналіст.
21.10. Тэлемагазін.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
22.00. Ваш стыль.
◆22.05. "Да запатрабавання".

8-ы канал
* 18.00. "Залатая антылопа"
18.30. "Ля старых сцен Крамля". Д/ф.
◆19.10. "Марэна Клара"
20.00. Агенцтва "Пармікс": "Гарадскі гадзіннік", "Навіны".
20.15. Аўтарская праграма В.Навіцкага "Унутраныя войскі: учора, сёння, заўтра". Частка першая. Паходная філантропія".
◆20.40. "Шанцы"
21.30. Студыя "БМ": "Арт-панарама"
21.50. Foxy music (паўтор).
22.50. Відэафільм "Выратуй і захавай".

НТВ
* 17.05. Мультфільмы.
17.30. "Дзікая прырода: барацьба за жыццё".
18.00, 21.00. Сёння.
◆18.35. "У пошуках прыгод"
◆20.15. Свет кіно. "Штосьці пра Амелію" (ЗША).
◆21.35. "Шантаж". 6-я серыя.
22.35. Часінка.
23.05. Тэніс у поўнач.

15, аўторак

Беларускае тэлебачанне
8.00. Навіны.
8.10. Дайджэст.
8.20. Пяць хвілін на жарты.
8.25. Фільм-канцэрт.
9.00. ТБ – школе. Асвета і культура Беларусі ў канцы XVIII – першай палове XIX стагоддзяў.
◆9.25. "Паласа Сімарона".
10.40. "Бімбат". "Вясёлка" ў Радашковічах.
* 11.00. "Дыназаўрыкі".
◆11.35. "Джон Рос. Афрыканскія прыгоды".
12.10. "Пасля 2000 года". Нав.-папулярны серыял (Аўстралія).
13.05. Урокі здароўя.
13.45. Тэлеклуб "Гаў-гаў".
14.10. "Нов і К"-топ-10.
15.15. "Пад знакам Пагоні". Д/ф.
15.30. "Горад майго юнацтва. Мсціслаў". Тэленарыс.
* 15.45. "Дзяўчынка і леў".
16.00. ТБ – школе. В.Дунін-Марцінкевіч. "Пінская шляхта".
16.40. "Бімбат". Стварэнне чалавека.
17.00. Навіны.
◆17.10. "Маё каханне, мой смутак".
18.10. Навіны (Віцебск).
18.35. Навіны Бі-бі-сі.
19.10. Прыватызацыя дзяржаўнай маёмасці. Прамая лінія.
19.55. "І вера, і надзея, і любоў...".
20.25. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Пад купалам Сусвету.
◆21.50. "Вялікія паветраныя гонкі".
22.40. Футбол. Зборная Беларусі – зборная Нарвегіі. Чвэрць гадзіны напярэдадні матча.
23.00. НІКа.
23.15. Дайджэст.
23.25. Канцэрт сімфанічнага аркестра ДАВТа Беларусі.
0.25. Сталіца.

Канал "Астанкіна"
5.30. Раніца.
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50. Навіны.
7.00. Раніца.
* 8.00. "Вайна гобатаў".
◆8.25. "Дзікая Роза".
9.00. Амерыка з М.Таратутам.
9.25. Канцэрт з творау Р.Шчадрына.
15.00. Домісолька.
15.30. Паміж намі, дзяўчынкамі.
16.00. Джэм.
◆16.25. "Элен і рабяты".
16.50. Свет сёння.
17.00. Ведзі.
17.30. Загадка СБ.
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. Дакументы і лёсы.
18.00. Гадзіна пік.
◆18.30. "Дзікая Роза".
18.55. Тэма.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. З першых рук.
◆20.50. "Пяць дзён – пяць начэй".
23.05. У свеце джаза.
23.25. Відэамікс.
23.50. Прэс-экспрэс.
24.00. Танцы, танцы, танцы.

Канал "Расія"
7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.20. Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. Гандлёвы дом.
8.40. Ранішні канцэрт.
8.50. Момант ісціны.
9.45. Каралева Лізавета ў Расіі.
10.30. Кліп-антракт. Дыяна.
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
◆15.20. "Жарабец-хітрун".
15.45. Кліп-антракт. А.Апіна.
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Новая лінія.
16.55. Не быць дыназаўрам.
17.10. Галасы.
17.40. Павестка дня.
18.05. L-клуб.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. Плён асветы. "Пахвальнае слова беднасці...".
20.10. Ніхто не забыты.
◆20.15. "Амар, Акбар, Антоні". 1-я серыя.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
◆22.35. "Амар, Акбар, Антоні". 2-я серыя.
0.10. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
12.55, 14.25, 17.50, 19.05. Музычны момант.
13.00. Хуткая дапамога.
◆13.30. "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы".
14.40. Тэлемагазін.
◆14.45. "Мой сябар, Іван Лапшын".
* 16.25. "Верабейка", "Снегурамі".
16.45. Тры колы, фаліянт і...
17.05. Выбары-94.
17.55. Па ўсёй Расіі.
18.50. Спорт, спорт, спорт....
19.10. Вялікі фестываль.
◆19.25. "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы".
20.15. Падсякай.
20.30. Тэатральны бінокль.
21.10. Тэлемагазін.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
21.55. Ваш стыль.
22.05. "Энергічныя людзі". Спектакль тэатра імя Г.Таўстаногава.

8-ы канал
* 18.00. "Фока на ўсе рукі дока", "Малпа з вострава".
18.30. Студыя "ІНТЭКС": "Навіны".
◆19.00. "Марэна Клара".
19.50. БАНТ: "Рэпартаж"
19.55. Нямецкая хваля.
20.25. Шанц-прыз.
◆20.40. "Шанцы".
21.30. Студыя "БМ": "Калекцыя".
◆21.50. "Гісторыя Асі Клячынай, якая кахала, ды не выйшла замуж".

НТВ
* 17.00 Мультфільм.
18.30. "Дзікая прырода: барацьба за жыццё".
18.00, 21.00. Сёння.
18.35. Спартыўны калейдаскоп.
◆19.10. "Укрыва і наўкос" (ЗША).
◆21.35. "Шантаж". 7-я серыя.
22.35. Часінка.
23.05. Рэтра-ТВ: лепшыя перадачы мінулых гадоў.

16, серада

Беларускае тэлебачанне
8.00. Навіны.
8.10. Пяць хвілін на жарты.
8.15. Дайджэст.
8.25. Планета людзей.
8.45. Урокі беларускай мовы.
9.00. ТБ – школе. В.Дунін-Марцінкевіч. "Пінская шляхта".
◆9.40. "Маё каханне, мой смутак".
◆10.40. "Вялікія паветраныя гонкі".
11.30. "Бімбат". Стварэнне чалавека.
* 11.50. "Дыназаўрыкі".
◆12.25. "Джон Рос. Афрыканскія прыгоды".
12.55. Футбол. Алімпійскі адборачны турнір. Зборная Беларусі – зборная Нарвегіі.
* 14.50. "Жыла-была пчолка".
15.10. "Пасля 2000 года". Тэлесерыял.
16.10. Вывучаем гісторыю. "Абразы". Д/ф.
16.30. "Бімбат". Абаронім братоў нашых меншых.
17.00. Навіны.
◆17.10. "Маё каханне, мой смутак".
18.10. Навіны (Гомель).
18.30. Навіны Бі-бі-сі.
18.50. Футбол. Адборачны матч чэмпіянату Еўропы. Зборная Беларусі – зборная Нарвегіі.
20.50. Калыханка.
21.10. Панарама.
21.50. Кантакт.
21.55. Пяць хвілін на жарты.
22.00. "Крок". "Пяць зорак".
23.00. Пад купалам Сусвету.
◆23.10. "Вялікія паветраныя гонкі".
0.05. Футбол. Зборная Беларусі – зборная Нарвегіі. Чвэрць гадзіны пасля матча.
0.20. Дайджэст.
0.30. Футбол. Алімпійскі адборачны турнір. Зборная Беларусі – зборная Нарвегіі. 2-гі тайм.

Канал "Астанкіна"
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00. Навіны.
* 8.00. "Сказанне пра Ігараў паход".
◆8.25. "Дзікая Роза".
9.00. Клуб падарожнікаў.
15.00. Паглядзі – паслухай.
15.20. Адказы.
16.00. Цін-тонік.
◆16.25. "Элен і рабяты".
16.50. Свет сёння.
17.00. "Мір".
17.20. Дзень добры, гэта я!
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. Дакументы і лёсы.
18.00. Гадзіна пік.
◆18.30. "Дзікая Роза".
18.55. Кінапанарама.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. Маналог.
20.50. Сенсацыі рускага тэатра. Л.Зорын. "Згублены сюжэт".
21.45. Мініяцюра.
21.55. Футбол. Адборачны матч чэмпіянату Еўропы. Зборная Шатландыі – зборная Расіі. Трансляцыя з Шатландыі.
23.50. Прэс-экспрэс.
24.00. Я вам спяю.

Канал "Расія"
7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.20. Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. Гандлёвы дом.
8.40. Ваншэнкін пра Я.Френкеля.
9.05. Здарова жывеш.
9.20. А.Шнітке. Канцэрт.
◆9.45. "Санта-Барбара".
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Студыя "Рост".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Далёкі Усход.
16.55. Казкі для бацькоў.
17.25. Кліп-антракт. М.Шуфуцінскі.
17.35. Людзі.
17.50. Экспацэнтр прадстаўляе.
18.05. Непапулярная тэма.
18.20. Залатая шпора.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Санта-Барбара".
20.30. Я – лідэр.
21.00. 60 хвілін.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Тэатральны раз'езд.
23.20. Экран крымінальных паведамленняў.
23.35. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.50, 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
12.55. Хуткая дапамога.
◆13.25. "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы".
14.40. Тэлемагазін.
14.45, 17.50, 19.05. Музычны момант.
◆14.50. "Ка-ка-ду".
15.55. К.Паустоўскі. "Стары ў пацёртым шынялі".
16.30. Будні.
16.45. "Як трапіць у Лукамор'е".
17.05. Выбары-94. Тэледэбаты.
17.55. Гістарычны альманах.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
◆19.30. "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы".
20.35. Блеф-клуб.
21.10. Тэлемагазін.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
21.55. Ваш стыль.
◆22.05. "У доме насупраць" (Францыя).

8-ы канал
* 18.00. "У ярангу гарыць агонь".
18.30. СОЛТЭК: "Навіны".
18.40. "Унутраныя войскі: учора, сёння, заўтра". Патруль выходзіць на сувязь"
◆19.05. "Марэна Клара"
19.55. Агенцтва "Пармікс": "Гарадскі гадзіннік". "Навіны".
20.05. Нямецкая хваля.
◆20.40. "Шанцы".
21.30. Студыя "БМ": "Фан-клуб".
◆21.55. "Танцы з ваўкамі".

НТВ
* 17.00. Мультфільм.
17.30. "Дзікая прырода: барацьба за жыццё"
18.00, 21.00. Сёння.
18.35. Хакейны агляд.
◆19.20. "Вадзіцель".
◆21.35. "Шантаж". 8-я серыя.
22.35. Часінка.
23.05. Кафэ "Абломаў".

17, чацвер

Беларускае тэлебачанне
7.55. Праграма перадач.
8.00. Навіны.
8.10. Пяць хвілін на жарты.
8.15. Дайджэст.
◆8.25. "Маё каханне, мой смутак".
9.25. Пленэр імя М.Шагала ў Віцебску.
◆9.55. "Вялікія паветраныя гонкі".
10.45. "Бімбат". Абаронім братоў нашых меншых.
* 11.15. "Дыназаўрыкі".
11.50. "Джон Рос. Афрыканскія прыгоды".
12.25. "Пасля 2000 года". Тэлесерыял.
13.20. "Крок". "Пяць зорак".
14.20. "Еўрапейскі калейдаскоп".
14.50. Сустрэча з артысткай З.І.Браварскай.
15.50. Вывучаем сваю гісторыю. "Партрэт на фоне замка". Д/ф.
16.10. ТБ – школе. Паэзія П.Панчанкі.
16.40. "Бімбат". Марсельеза.
17.00. Навіны.
◆17.10. "Маё каханне, мой смутак".
18.10. Навіны (Гродна).
18.25. Кантакт.
18.35. Навіны Бі-бі-сі.
19.10. Стоп-кадр.
19.25. "Мелодыі мінулага".
◆19.50. "Крок". "Науцілус".
20.10. Крэда.
20.30. Пяць хвілін на жарты.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
◆21.40. "Крок". Студыя "Формула".
23.05. Пад купалам Сусвету.
◆23.15. "Вялікія паветраныя гонкі".
0.10. НІКа.
0.25. Дайджэст.

Канал "Астанкіна"
5.30. Раніца.
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50. Навіны.
7.00. Раніца.
◆8.00. "Заечая школа".
◆8.25. "Дзікая Роза".
9.00. "Жыццё заапаркаў". Тэлесерыял (ЗША, з сурдаперакладам).
9.40. Эсклібрыс.
* 15.00. Мульцітролія.
15.30. На балі ў Папялушкі.
16.00. Цін-інтым.
◆16.25. "Элен і рабяты".
16.50. Свет сёння.
17.00. ...Да 16 і старэйшым.
17.30. "Жыў на свеце чалавек". Д/ф.
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. Дакументы і лёсы.
18.00. Гадзіна пік.
◆18.30. "Дзікая Роза".
18.55. Праграма Г.Баравіка "Хто ён – Кім Філбі?".
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. Масква – Крэмль.
21.00. Лато "Мільён".
◆21.30. "Становішча рэчаў".
24.00. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"
7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.20. Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. Паехалі.
8.35. Непапулярная тэма.
8.50. Ранішні канцэрт.
9.05. "Расія распятая".
◆9.45. "Санта-Барбара".
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Студыя "Рост".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. "Пагаслая зорка?".
16.55. Фільм-прэм'ер.
17.10. Будні.
17.50. У свеце аўта- і мотаспорту.
18.20. Пяць хвілін пра добрае жыццё.
18.25. Свая гульня.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Санта-Барбара".
20.30. Вялікі скандал.
21.05. Надзвычайны канал.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Экран крымінальных паведамленняў.
22.45. Фестываль неіграводга кіно ў Екацярынбургу.
23.15. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.50, 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
12.55, 14.25, 17.50, 19.25. Музычны момант.
13.00. Хуткая дапамога.
13.30. Урок нямецкай мовы.
13.45. "Еўрапейскі калейдаскоп".
14.15. В.Сурыкаў. Заваяванне Сібіры Ермаком.
◆14.45. "Дрэнны добры чалавек".
16.20. Адказы на пісьмы.
17.05. Выбары-94.
17.55. Пецярбургская лінія.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
◆19.30. "Дзе знаходзіцца нафелет".
20.50. "Гібель ружы". Балет на музыку Г.Малера. Танцуе М.Плісецкая.
21.10. Тэлемагазін.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
21.55. Ваш стыль.
22.05. Парад парадаў.
23.05. Хакей. Кубак МХЛ. "СКА" (Санкт-Пецярбург) – "Тарпеда" (Ніжні Ноўгарад). 2-гі і 3-ці перыяды.

8-ы канал
* 18.00. "Магіла светлячка". Частка 1-я.
18.55. "Па вуліцах старых, запаведных". Д/ф.
◆19.20. "Марэна Клара".
20.10. Бант: "Рэпартаж"
20.15. Да ведама.
◆20.40. "Шанцы"
21.30. Студыя "БМ": "Квадракола".
◆21.50. Мастацкі фільм.

НТВ
* 17.00. Мультфільм.
17.30. "Дзікая прырода: барацьба за жыццё"
18.00, 21.00. Сёння.
18.35. Такое спартыўнае жыццё.
◆19.20. Брыжыт Бардо ў фільме "Дон Жуан... або Калі б Дон Жуан быў жанчынай" (Францыя).
◆21.35. "Шантаж". 9-я серыя.
22.35. Часінка.
◆23.10. "Ка-ка-ду".

18, пятніца

Беларускае тэлебачанне
8.00. Навіны.
8.10. Пяць хвілін на жарты.
8.15. Дайджэст.
8.25. Крэда.
* 8.45. "Лясныя казкі".
9.00. ТБ – школе. Беларуская літаратура. Паэзія П.Панчанкі.
◆9.30. "Маё каханне, мой смутак".
10.30. Праграма для сям'і.
◆11.05. "Вялікія паветраныя гонкі".
11.55. "Бімбат". Марсельеза.
* 12.15. "Дыназаўрыкі".
◆12.45. "Джон Рос. Афрыканскія прыгоды".
13.20. "Пасля 2000 года". Тэлесерыял.
14.15. "Науцілус".
14.35. Відзьма-нявідзьма.
15.35. Вывучаем сваю гісторыю. "Францыск, сын Скарыны".
16.35. "Бімбат". "У яблычак".
17.00. Навіны.
17.10. "Палессе мілае дзіця". Я.Янішчыц.
17.45. Кінанарыс.
17.55. Шукаем ініцыятыўных. Беларуска-румынскі гандлёвы дом "Беларум".
18.10. Навіны (Магілёў).
18.35. Навіны Бі-бі-сі.
19.10. Эканамікст.
19.20. Планета людзей.
20.05. Падарункі на добры настрой.
20.20. Пяць хвілін на жарты.
20.25. Кантакт.
20.30. Калыханка.
21.00. Панарама.
◆21.40. "Расстанемся, пакуль добрыя".
22.55. Пад купалам Сусвету.
◆23.05. "Вялікія паветраныя гонкі".
24.00. НІКа.
0.15. Дайджэст.
0.25. "Славянскі базар-94". Канцэрт польскай эстрады.
1.30. Шапка БТ.

Канал "Астанкіна"
5.30. Раніца.
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 17.50, 20.00, 22.50. Навіны.
7.00. Раніца.
8.00. Сарока.
◆8.25. "Дзікая Роза".
9.00. Аб будаўніцтве аўтамагістралі Омск–Новасібірск.
9.30. Канцэрт ансамбля танца Казахстана.
◆15.00. "Пітэр Пэн" (Беларусьфільм). 2-я серыя.
16.25. Рок-урок.
16.50. Свет сёння.
17.00. Чалавек і закон.
17.30. Спявае ансамбль "Нядзеля".
17.40. Дакументы і лёсы.
17.45, 20.30. Надвор'е.
18.00. Бамонд.
◆18.25. "Дзікая Роза".
18.50. Поле цудаў.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. Чалавек тыдня.
◆21.00. "Вуліцы Сан-Францыска" (ЗША).
22.05. "Погляд" з А.Любімавым.
23.05. Музагляд.
23.50. Прэс-экспрэс.
24.00. Аўта-шоу.

Канал "Расія"
6.30. Формула-730.
7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.20. Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Навіны Эй-бі-сі.
8.25. Паехалі.
8.35. У свеце жывёл.
9.30. Ранішні канцэрт.
◆9.45. "Санта-Барбара".
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Студыя "Рост".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Новая лінія.
* 16.55. "Знакамітыя зладзеі Дыснея".
17.55. Музыка на дэсерт. "Санта Лючыя".
18.10. Кар'ера.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Санта-Барбара".
20.30. Маскі-шоу.
21.05. "Абзац".
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
◆22.35. "Адчай" (Германія).
0.45. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
12.55, 14.25, 17.50, 19.25. Музычны момант.
13.00. Хуткая дапамога.
13.30. Мастацтва Фядоскіна.
13.55. Муз.фільм з удзелам Н.Смальянінавай.
* 14.10. "Бяда".
◆14.40. "Дзе знаходзіцца нафелет".
* 16.00. "Дом для Кузькі".
16.20. Будні.
16.30. Кідайка.
17.05. Выбары-94.
17.55. Храм.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
◆19.30. "Я аб'яўляю вам вайну".
21.00. "В.Паленаў. Хрыстос і грэшніца". Тэлефільм.
21.10. Тэлемагазін.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
21.55. Ваш стыль.
◆22.05. "Звар'яцелы тэрарыст" (ЗША).

8-ы канал
* 18.00. "Магіла светлячка", частка 2-я.
18.30. СОЛТЭК: "Дорэміфасолькі".
18.40. "Там, дзе цякла рака Нягліннная". Д/ф.
◆19.05. "Марэна Клара".
20.00. Агенцтва "Пармікс": "Гарадскі гадзіннік", "Навіны".
20.10. "Унутраныя войскі: учора, сёння, заўтра". Частка трэцяя. "Справа для сапраўдных мужчын".
◆20.40. "Шанцы".
21.30. Студыя "БМ": "Дзевятае воблака".
21.50. Час мясцовы.
◆22.15. "Вар'яцкі пляж".

НТВ
* 17.00. Мультфільм.
17.30. "Дзікая прырода: барацьба за жыццё".
18.00, 21.00 Сёння.
18.35. Футбольны клуб.
◆19.25. "Елкі-палкі!.."
◆21.35. "Шантаж". 10-я серыя.
22.35. Часінка.
◆23.10. "Псіхоз" (ЗША).

19, субота

Беларускае тэлебачанне
8.00. Навіны.
8.10. Дайджэст.
8.20. Аэробіка для ўсіх.
8.50. Пяць хвілін на жарты.
8.55. Эканамікст.
◆9.05. "Расстанемся, пакуль добрыя".
10.20. Здароўе.
11.05. "Банка коміксаў". Гумарыстычная праграма.
11.35. Шматгалоссе. Народы Беларусі.
12.25. Нататкі з пленэра імя М.Шагала.
13.05. Пляценне з саломкі.
* 13.20. "Лулу – анёл кветак".
13.55. Асветніцкая праграма.
14.25. Асілак.
15.20. Тэленарыс.
15.40. "Песню бярыце з сабою" ў Салігорску.
16.45. "Гонкі для Беларусі".
17.25. Тэлекрама.
* 17.35. "Чарапашкі ніндзя".
18.00. "Пяць хвілін на жарты".
19.00. "Нов і К"-топ-10.
20.00. Міжнародныя спартыўныя навіны.
20.30. Калыханка.
21.00. Панарама.
◆21.40. "Пераборлівы жаніх".
23.25. Пад купалам Сусвету.
23.35. Адкрыццё фестывалю. Частка 1-я.
1.25. "Каскад".
1.45. Відзьма-нявідзьма.

Канал "Астанкіна"
6.30. Суботняя раніца дзелавога чалавека.
7.15. Спорт-шанц.
7.45. Слова пастара.
8.00. Покліч джунгляў.
8.30. Тэлерадыёкампанія "Мір".
8.40. Крымскія татары.
9.15. Профі-шоу. Конкурс банкаўскіх служачых.
10.00. Ранішняя пошта.
10.30. Медыцына для цябе.
11.00. Без паўзы.
11.15. Смак.
◆11.30. "Генерал" (ЗША).
* 13.00. Мультфільм.
13.10. Дыялог у прамым эфіры.
13.50, 22.50, 23.50. Навіны.
14.00. Фестываль салдацкай песні.
14.35. "Спасціжэнне дэмакратыі". Фільм 7-ы "Найпершыя свабоды".
15.35. Нам і нашчадкам.
◆16.10. "Жыццё заапаркаў" (ЗША).
16.50. Разумнікі і разумніцы.
17.45. Да і пасля.
◆18.40. "Каманда ў капелюшах" (ЗША).
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны плюс.
20.35, 22.45. Надвор'е.
◆20.45. "Гаспадар Балантрэ" (ЗША).
22.00. Клуб "Белы папугай".
◆22.55. "Тэраса" (Італія–Францыя).

Канал "Расія"
7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Весткі.
* 7.25. "Заечая лазня", "Лічылкі ў малюнках".
7.45. Студыя "Рост".
8.15. Расійскае бюро падарожжаў.
9.00. Парламенцкі тыдзень.
9.45. Музыка ўсіх пакаленняў.
10.15. Як жыць будзем?
◆11.00. "Тоні" (Францыя).
12.40. Сялянскае пытанне.
13.20. Дэ факта.
◆13.35. "Эдэра" (Італія).
14.30. Тэлеэрудыт.
14.35. Астралогія кахання.
◆15.05. "Расія маладая".
16.05. Футбол без граніц.
16.50. Відэапаэзія. В.Брусаў.
17.00. Тэлеэрудыт.
◆17.05. "Чорны прыгажун" (ЗША).
18.00. Свята кожны дзень.
18.10. Сем нот у цішыні. Ю.Кім.
◆19.25. "Небяспечныя гастролі".
21.05. Зусім сакрэтна.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Праграма "А".
◆23.35. "Тайна вілы".
1.15. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург
8.55. Рэлігійная праграма.
9.30. "Калі б смяротным так высока...". Фільм пра М.В.Ламаносава.
◆10.40. "Тут цябе не сустрэне рай".
11.50. Скульптар М.Анікушын.
12.30. Чароўная лінія.
* 12.45. "Памочнікі Гефеста".
13.00. Хуткая дапамога.
◆13.30. "Сказанне пра зямлю Сібірскую".
* 15.15. "Сястрычкі-прывычкі".
15.25. "Пра тое, як царэвіч Елісей па чароўныя ягады хадзіў". Частка 1-я.
15.55. "Галоўная справа майго жыцця", "Дах для геніяў". Навукова-папулярныя фільмы.
17.10. Студыя "Уявіl".
17.20. Цыркавая праграма.
17.40. Уік-энд з дэтэктывам.
18.10. Экспрэс-кіно.
18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
18.55. Выбары-94.
19.10. Вялікі фестываль.
◆19.25. "Страсці".
21.05. "К.Брулоў. Гібель Пампеі". Тэлефільм.
21.15. Уік-энд з дэтэктывам.
21.50. Ваш стыль.
21.55. Канал "Не хочаш – не глядзі".
23.05. Хакей. Кубак МХЛ. "СКА" (Санкт-Пецярбург) – "Спартак" (Масква). 2-гі і 3-ці перыяды.

8-ы канал
◆15.00. "Залатая баба".
16.20. Прапаведнік Кенет Коупленд.
◆16.55. "Марэна Клара".
18.30. СОЛТЭК: "Спартыўная мазаіка".
* 19.00. Мультфільм.
19.15. Фірма "Кэдберы" і ММ-4 прадстаўляюць музычную праграму.
◆20.20. "Закон вечнасці", 1-я серыя.
21.30. Студыя "БМ".
21.50. Сем мінут з "Хрыстафорам".
◆22.05. "Закон вечнасці", 2-я серыя.

НТВ
* 17.00. Мультфільмы.
18.00. Сёння.
18.35. "Ключы ад форта Баярд".
◆20.00. "Сышчыкі – аматары экстра-класа".
21.00. Надоечы.
◆21.50. "Споведзь утрыманкі".
23.25. Трэцяе вока.

20, нядзеля

Беларускае тэлебачанне
8.00. Добрыя весткі.
8.10. Аэробіка для ўсіх.
8.40. Слова да чалавека.
9.10. Справы вайсковыя.
9.40. Беларускі тур.
10.00. Ансамбль народнай музыкі і песні "Радзімічы".
10.40. Дыскатэка "Тэлебома".
11.20. "АВС-клуб".
11.35. "Мы такія розныя...". Музычна-забаўляльная праграма.
* 12.15. "Сабака ў ботах".
12.35. Аўта-парк.
13.00. Тэлевізійны "Арт-клуб".
13.40. Варажба на гушчы з кавай.
14.20. Дзелавы веснік.
14.35. Вяскоўцы.
15.35. Запрашаем на вячоркі. Баліцкі фальклорны гурт Шчучынскага раёна.
16.40. Праспект.
17.10. Тэлекрама.
* 17.20. "Чарапашкі ніндзя".
17.45. Анталогія гумару.
◆18.20. "Радня".
20.00. Панарама.
20.40. Анекдот ад "Хрыстафора".
20.50. Калыханка.
21.10. Трэці тайм. Футбольны агляд.
21.55. Пад купалам Сусвету.
22.05. Кубак "Стандарт-94".
22.25. "Сінема".
◆22.30. "Кінатэатр "Парадыза" (Італія–Францыя).
0.40. Камп'ютэрны палігон.

Канал "Астанкіна"
7.15. Алімпійская раніца.
7.50. Спортлато.
8.00. Марафон-15.
8.30. Раным-рана.
9.00. Палігон.
9.30. Пакуль усе дома.
10.00. Ранішняя зорка.
10.55. Пад знакам "пі".
11.40. Дапамажы сабе сам.
12.10. Эканоміка і рэформы.
12.40. "Шпаргалка" з падарункам.
13.00. "Падводная адысея каманды Кусто". Д/ф.
13.50, 17.10, 22.50, 23.50. Навіны.
14.00. "Стратэгія Перамогі".
14.55. Клуб падарожнікаў.
15.45. Канцэрт аркестра імя М.Осіпава.
16.40. Японія з А.Калошыным.
17.20. Тэлелоцыя.
* 17.35. Мультсерыялы.
18.30. Горад Табольск.
19.00. Надвор'е.
◆19.10. "Двое ў горадзе" (Францыя).
21.00. Нядзеля.
21.50. Спартыўны уік-энд.
22.05. Вялікі тэатр.
23.05. Каханне з першага погляду.
◆23.45. "Стрэлачнік".

Канал "Расія"
7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.25. Студыя "Рост". "Казкі вострава Мэн".
* 7.55. Мульці-пульці.
8.10. Наш сад.
8.40. "Сняданне для чэмпіёнаў".
9.10. Кіпрас Мажэйка. Рэпартажы з Іспаніі.
9.40. Аты-баты...
10.10. Рускае лата.
10.55. Кінафестываль "Дзень Перамогі".
12.40. Сялянскае пытанне.
13.20. "Не высечы...".
◆13.35. "Эдэра" (Італія).
14.30. "Лад"-галерэя.
15.15. Лепшыя гульні НБА.
16.10. Белая варона.
* 17.00. Чароўны свет Дыснея.
18.00. Свята кожны дзень.
18.10. "Літаратурная газета" і яе сябры паэты.
◆19.25. "Паліцэйскі" (Францыя).
21.10. Каробка перадач.
21.25. У Ксюшы.
22.20. Рака часу.
22.25. Аўтаімгненне.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Вячэрні салон.
23.35. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург
8.55. Праграма-набажэнства.
* 9.30. "Пра тое, як царэвіч Елісей дачку Яўстахія Кругога ратаваў".
10.05. Анонс тэлепраграм.
10.20. З жыцця Ірыны Алегравай.
11.00. Нядзельны лабірынт.
12.30. Экспрэс-кіно.
◆12.50. "Макар-следапыт". 3-я серыя.
13.50. Парады садаводам.
14.05. Тэлеклуб "Класіка".
15.25. Чэмпіянат Італіі па футболе.
17.20. Этнасы зямлі.
17.50. Залаты ключ.
18.05. Зебра.
18.50. "Фіеста". Эстрадная праграма.
19.30. Інфарм ТБ.
◆19.55. "Пацярпеўшы".
21.15. Анонс тэлепраграм.
21.35. Ваш стыль.
21.40. Дом кіно.
22.40. "Дарагі мой вярхоўны правіцель". Д/ф.
23.30. Адам і Ева плюс.

8-ы канал
* 15.00. Мультфільмы.
15.20. Сёння з Марлен Хікі (Хрысціянская праграма).
15.50. СОЛТЭК: "Пік".
◆16.25. "Марэна Клара".
19.00. БАНТ: "Рэпартаж".
19.00. Спорт-сакрэт.
◆19.35. "Двайная пастка", 1-я серыя.
20.40. Бон ваяж.
21.00. Студыя "БМ": "Дайджэст.
◆21.20. "Двайная пастка", 2-я серыя.
22.30. Foxy music.

НТВ
◆17.00. "Каменная кветка".
18.30. Планета мод.
19.00. "Лепшыя з лепшых".
20.00. Вынікі.
◆21.10. "Непрыкаяныя" (ЗША).
23.20. Рэтра-ТБ: КВЗ-91.

КРЫЖАСЛОЎ

Па гарызанталі:
7. Беларуская актрыса тэатра і кіно. 8. Рускі генерал, які кіраваў абаронай Шыпкі. 10. Жанр журналістыкі. 14. Штат у ЗША. 15. Паэма Якуба Коласа. 16. Увоз у краіну замежных тавараў. 19. Невялікая птушка, якая зімуе ў Беларусі. 20. Беларускі кампазітар, аўтар оперы "Джардана Бруна". 21. Хімічны элемент, метал. 22. Рэдактар першай беларускай газеты "Наша ніва". 28. Адзін з лепшых каштоўных гатункаў крышталёвых вырабаў. 30. Балет А.Хачатурана. 31. Казачная страшная істота. 33. Раман К.Чорнага. 35. Возера ў Беларусі. 36. Драпежная птушка, распаўсюджаная ў Афрыцы.

Па вертыкалі:
1. Поўны набор, камплект прадметаў якога-небудзь прызначэння. 3. Горад у Канадзе. 4. Вечназялёная пахучая расліна з блакітна-фіялетавымі кветкамі. 6. Сукупнасць псіхічных асаблівасцей чалавека. 9. Бліскучы поспех, выдатная перамога. 10. Іспанскі танец. 12. Пералік назваў, тэрмінаў. 13. Неабходнасць выбару паміж дзвюма магчымасцямі. 17. Народны пясняр-музыкант. 18. Невялікая аповесць, апавяданне. 23. Вялікі музычны твор з некалькіх частак. 24. Сістэма ведаў аб заканамернасцях развіцця прыроды і грамадства. 25. Беларускі пісьменнік. 26. Работнік друкарні, выдавецтва. 27. Старажытная індыйская эпічная паэма. 28. Раённы цэнтр у Віцебскай вобласці.

Па дугах:
2. Паэма Я.Бобрыка. 5. Мера зямельнай плошчы. 32. Марка шведскіх аўтамабіляў і аўтобусаў. 34. Старажытнагрэчаскі скульптар і архітэктар.

Склаў Анатоль СІЛІЧ, г.Бабруйск.

АДКАЗЫ НА КРЫЖАСЛОЎ, ЗМЕШЧАНЫ Ў № 116

Па гарызанталі:
5. Шашаль. 6. Ужытак. 10. Пужала. 11. Клунак. 12.Раскоша. 13. Латак. 15. Далеч. 18. Крысо. 19. Скокі. 20. Цёрла. 22. Будка. 25. Псота. 27. Ядваб. 29. Хвіліна. 31. Крыўда. 32. Пільня. 33. Баркун. 34. Каханы.

Па вертыкалі:
1. Забава. 2. Радар. 3. Жычка. 4. Навука. 7. Вужака. 8. Адкіды. 9. Талент. 14. Кароста. 15. Дабрыня. 16. Скіба. 17. Воцат. 31. Люстра. 23. Дзялок. 24. Дбанне. 26. Таўкач. 28. Далонь. 29. Хатка. 30. Апуха.

КІНААФІША МІНСКА

12 лістапада

"МАСКВА": "Рэмба-3** — 13.40, 15.40. "Сын Ружовай пантэры" (дэтэктыўная камедыя, у галоўных ролях К.Кардынале, Р.Беніні, Ш.Азмі) — 17.40, 19.40, 21.30.
"КАСТРЫЧНІК": "Скалалаз" — 20.50. "Сын Ружовай пантэры — 18.40. Музычна-пацяшальная праграма "Макс-шоу" — 21.30.
"АЎРОРА": "Вялікі" (д) — 14.30. "Зачараваны хлопчык" і інш. мультфільмы (д) — 11.30. "Усепаглынальная страсць"*** — 12.30, 16.30, 18.30, 20.30. "Самаволка" — 13.00, 17.00, 19.00, 21.00. "Я прыйшоў з мірам" — 15.00.
"БЯРЭСЦЕ": "Новыя прыгоды капітана Урунгеля" (д) — 11.30(12-га), "Іван-Царэвіч і Шэры воўк" і інш. мультфільмы (д) — 11.30 (13-га). "У напрамку сонца" — 12.00, 13.50. "Карал-мсціўца" — 15.00. "Радасці інтымнага жыцця"** — 13.20, 16.50, 18.30, 20.10. "Імперыя пачуццяў"**** — 15.40, 17.30, 19.20, 21.10.
"ВІЛЬНЮС": "Пятая малпа" — 12.00, 15.20. "Скарпіён" — 13.50, 17.10. "Эмануэль"**** — 18.40, 20.10, 21.40. Інфармацыйна-пацяшальная праграма "Усмешка" — 20.30. (толькі 12-га).
"ДРУЖБА": "Паўзком ад гангстэраў" — 13.40, 17.10, 18.50. "Самалёт ляціць у Расію" — 15.20. "Японская лэдзі Чатэрлей"**** — 20.30, 21.50. Відэабар працуе з 12.00. "Інфармацыйна-пацяшальная праграма з 19.30.
"ПАРТЫЗАН": "Зліццё двух месяцаў-2"*** — 15.15, 18.35, 20.20, 22.00(н). "Адзін дома" — 13.30, 16.50.
"ПЕРАМОГА": "Скалалаз" — 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 21.00. Інфармацыйна-пацяшальная праграма — 21.00.
"САЛЮТ": "Паўзком ад гангстэраў" — 13.30, 15.10, 16.50, 18.30, 21.40. "Круты палюбоўнік"*** — 12.00, 20.10.
"СУЧАСНІК": "Легенда пра дыназаўра-2" — 14.00. "Завяшчанне "блакітнага" дзядзечкі" — 16.00, 17.30, 19.00, 20.30.
"БЕЛАРУСЬ": "Матылёк" ("Гвендалін")** — 10.30, 14.00, 17.10, 20.50. "Скарбы Амазонкі"** — 11.00, 16.00, 19.10. "Трыццатага" — знішчыць! — 12.20, 19.00. "Алігатар" — 12.30, 17.30. "Шчаслівых каляд у Парыжы!*** — 15.50. "Неўдачлівыя" — 20.40. "Фантамас" — 14.20. Інфармацыйна-пацяшальная праграма — 20.00.

(д) — дзіцячы сеанс;
** — дзеці да 16 гадоў допускаюцца ў суправаджэнні бацькоў;
*** — дзеці да 16 гадоў не допускаюцца;
**** — дарослым з 18 гадоў;
(л) — ільготны сеанс (скідка на 50 працэнтаў ад кошту білета).
(н) — начны сеанс (кошт білета на 30 працэнтаў вышэйшы).

Дзяжурны рэдактар Якаў ЯСЭПКІН

Стыльрэдактар Валянціна СКАРЫНКІНА

Заснавальнікі: ЦК СМБ, калектыў рэдакцыі газеты "Чырвоная змена".
Выдавец: газетна-выдавецкае закрытае акцыянернае таварыства "Маладняк", 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
Газета ўзнагароджана ордэнам Працоўнага Чырвонага Сцяга. Набрана і звярстана ў наборна-выдавецкім бюро "ЧЗ".
Друкарня выдавецтва "Беларускі Дом друку", 220013, г.Мінск, пр. Ф. Скарыны, 79.
Выходзіць у аўторак, чацвер і суботу.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.

Час падпісання ў друк: па графіку – 19.20, падпісана – 19.20.
М. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Індэкс 63129. Зак.121.
Тыраж у лістападзе 49 695, па суботах-50 695.

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
220013 г.МІНСК, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная – 68-26-27; намеснікі галоўнага рэдактара – 32-12-82, 68-29-45; сакратарыят – 68-29-28; аддзел палітыкі – 68-25-55; аддзел эканомікі і сацыяльных праблем – 68-28-52; аддзел культуры і гістарычнай спадчыны – 68-29-56; аддзел маральна-этычнага выхавання – 68-25-93; аддзел пісьмаў і вывучэння грамадскай думкі – 68-28-32; аддзел студэнцкай і школьнай моладзі – 68-25-93; аддзел інфармацыі, аглядальнікі – 68-29-26; аддзел ілюстрацыі – 68-27-74, 68-25-41; ул. кар. па Брэсцкай вобл. – (01622) 5-57-57, ул. кар. па Віцебскай вобл. – (02132) 2-36-37.
РЭКЛАМНАЯ СЛУЖБА – тэл.68-27-21, 68-29-45. Факс: 32-21-03.

Галоўны рэдактар Уладзімір БЕЛЬСКІ